

obzornik

glasilo delovne skupnosti

Na rob leta 1973

ZDAJ, KO SE PRIBLIŽUJE KONEC LETA, SI VELJA OGLEDATI NEKOLIKO NAZAJ, KAKO SMO GOSPODARILI IN ŽIVELI V TEM LETU, IN OCENITI KAJ NAS ČAKA V PRIHODNJEM LETU.

Leto, ki je za nami, je v marsičem značilno s svojimi posebnostmi, in lahko tudi rečem, s svojimi prelomnicami. Gospodarska gibanja doma, pa tudi na svetovnem trgu nam v tem letu niso bila preveč naklonjena. Stabilizacijska ekonomska politika, ki jo je naša družba zavestno sprejela, je odmerila nekoliko manjši delež za osebno potrošnjo. Že med samim letom smo ugotavljali, da osebni standard zaostaja, da je zmanjšana kupna moč našega potrošnika. Zmanjšanje kupne moči smo mi posebej občutili, saj se je bistveno zmanjšalo povpraševanje po pohištvu na domačem trgu, kar je imelo za posledico občutno po-

večanje zalog gotovih izdelkov, predvsem v prvem polletju.

Povečanje zalog gotovih izdelkov je vplivalo tudi na celotni obseg proizvodnje, tako da se proizvodnja ni gibala po načrtanem obsegu in asortimentu. Proizvodnja je sicer za okrog 6% večja kot lani, vendar pa precej manjša od planirane. Iz tega izhaja, da tudi naših kapacitet nismo uspeli v celoti izkoristiti, kar je negativno vplivalo na osebne dohodke, pa tudi na rezultate gospodarjenja. Prodaja naših izdelkov je bila v drugem polletju mnogo ugodnejša in tudi v okviru planirane, vendar pa izpada iz prvega polletja ni bilo mogoče ujeti.

Poleg prodaje naših izdelkov na domačem trgu je za nas izredno pomembna prodaja na tujih tržiščih. Ugotovimo lahko, da so se vsa neugodna gibanja iz leta 1972 nadaljevala tudi letos, le v ostrejši obliki. Visoka stopnja inflacije doma nam je zmanjševala konkurenčno sposobnost skozi vse leto. Na visok porast cen surovinam in reprodukciskemu materialu je v veliki meri vplival tudi zunanji trg in nihanja svetovnih valut. Tako skokovit porast cen surovin, kot je bil letos, ni bil še nikdar. Cene nekaterih surovin so se več kot podvojile (žagan les, furnir), drugim so cene porasle od 30 do 80 odstotkov. To vse je vplivalo, da smo začeli izgubljati naše pozicije na posameznih tržiščih, ki smo si jih z dolgoletnim in velikim trudom osvojili (ZDA). Če

je bil plasma naših izdelkov na domačem trgu blizu planiranim, moramo ugotoviti, da v izvozu ni tako. Realizacija v izvozu bo za okrog 25% manjša kot lani. Poleg tega moram poudariti, da je letos izpadel naš glavni dolgotletni kupec v Ameriki in da s tem je tudi izpadel nosilni program izvoza v TP Cerknica, glasbene omarice, ki so prejšnja leta predstavljale tudi do 40% celotne kapacitete tovarne.

Računati moramo, da je ameriški trg za ta program dokončno izgubljen, saj smo v tem trenutku v ceni za več kot 50% nad tistim, kar kupec lahko plača. Pred nami je zopet dolgotrajno delo na novih trgih, novih programih. Rezultati se ne bodo pokazali takoj, ampak šele po nekaj letih. Menim, da je takšna usmeritev, dolgoročno gledano, edino pravilna.

Poleg poslovno izredno intenzivnega leta, moramo poudariti, da je bilo to leto prav gotovo prelomno tudi v našem notra-

njem življenju, v delovni skupnosti in celotni družbi. Nova ustava SFRJ in ustave republik so prinesle v naše življenje mnogo novega in revolucionarnega, bistvene spremembe pa so bile močno prisotne tudi v našem kolektivu. Potrebno je bilo veliko dela, da smo vsi dojeli te spremembe in seveda, naši naporji so bili usmerjeni v kar najboljšo uresničitev novih ustavnih načel. Morda smo v tej akciji prezrli kakšno podrobnost, zato bomo morali naše dogovore prav gotovo dopolnjevati in izpopolnjevati, tako da bo vedno dosledno uveljavljano načelo, da odloča o rezultatih tisti, ki jih je ustvaril.

Poudariti velja tudi veliko moralno pripravljenost vseh zaposlenih, posebej še subjektivnih sil znotraj kolektiva ob razpravi o predlogu pristopa k samoupravnemu sporazumu organizacije združenega dela Slovenijales. Menim, da so bile pravilno ocenjene izhodiščne predpostavke takega povezovanja, v cilju enotnejšega in trajnejšega nastopa na trgu doma, pa tudi v tujini. Združevanje naporov za osvajanje trga lahko samo pozitivno vpliva na naš prihodnji razvoj, socialno varnost vseh zaposlenih in ne nazadnje na skladnejši razvoj znotraj panoge. Kljub temu, da do dokončne odločitve še ni prišlo, so dosežane razprave pokazale, da je to pravilna politika, ki jo kolektiv podpira.

Kaj nas čaka v prihodnjem letu? Mislim, da bomo morali marsikaj storiti, da nadomestimo zamujeno. Intenzivno bomo morali nadaljevati obdelavo zunanjih tržišč, da bi tako dosegli rezultate, ki smo si jih zastavili. Potrebne bodo določene spremembe proizvodnega programa. Z inovacijami bo potrebno popestriti proizvodni asortiment. Nekatere naloge s tega področja smo pričeli že letos. Težiti moramo k večji storilnosti, da bomo lahko sledili večjim življenjskim stroškom z višjimi osebnimi dohodki. Podrobneje bomo o tem razpravljali v januarju, ko bo pripravljen osnutek plana za prihodnje leto.

Druga velika naloga, ki nas čaka v prihodnjem letu, je realizacija naše največje naložbe, izgradnja tovarne ivernih plošč v Cerknici. Čeprav smo se na to investicijo pripravljali več kot dve leti, je njena realizacija izredno odgovorna naloga. Uspešna realizacija te naloge bo gotovo vplivala na hitrejši razvoj vse naše proizvodnje, ne samo Bresta, ampak tudi zunaj njega, kar je tudi želja nas vseh.

Naloge, ki si jih zastavljamo, niso majhne, ni pa dvoma, da jih bomo realizirali s skupnimi močmi, tako da bomo še močnejši in sposobnejši v naših nastopih doma, pa tudi na tujih tržiščih.

Vsej delovni skupnosti Bresta želim obilo uspeha in osebne sreče v novem letu 1974!

inž. Jože Strle

Srečno v novem letu

Vedno se ob — čeprav navidezno — prelomu nekaj časovnih obdobij najdemo v nevsakdanjem, skoraj slovesnem občutju. Pretehtavamo svojo preteklost, uspehe in napake, kujemo načrte za prihodnost. Zase, za svoje bližnje, za svoje ožje in širše okolje, katera del smo, ki oblikuje nas in ki ga sooblikujemo mi.

Povsem razumljivo je, da svoje usode tesno povezujemo z delovno skupnostjo, v kateri delamo in ustvarjamo, z okoljem, v katerem živimo, in z družbo, ki ji vsak posamič in vsi skupaj dajemo njeno vsebino.

Nedvomno je za nami še eno uspešno in ustvarjalno leto, čeprav je bilo v njem tudi trdih preizkušenj in iskanj. Nedvomno smo se tudi mi z vso resnostjo pridružili prizadevanjem za resnično stabilizacijo, ki bo trdnější temelj za našo skupno prihodnost. Ob uresničevanju novih ustavnih načel si tudi mi prizadevamo ustvariti še pristnejše medčloveške in delovne odnose, da bi dali samoupravljanju še globjo vsebino.

In resnično se zdi, kot bi bili na prelomu: zato nas v prihodnjem letu in prihodnjih obdobjih čaka še mnogo zapletenih in zahtevnih nalog — graditi in oblikovati na tem, kar smo že ustvarili. Brestovci niso prvič pred takšnimi nalogami. Se vedno so našli ustvarjalne poti in vztrajali na njih in prav gotovo bodo takšni tudi v prihodnje.

Vsaj delček našega skupnega življenja, naših uspehov, napak in novih iskanj smo vam poskušali predstaviti sleherni mesec. Upamo, da je ob že kar častitljivi starosti (75 števil) postal Brestov obzornik vaš nepogrešljivi spremljevalec. Zato naj ob tej priložnosti velja zahvala vsem, ki so ga sooblikovali, in želja, da bi bilo takšnih sodelavcev tudi v prihodnje vse več.

Pa še to: tudi letos smo se ob sklenitvi leta potrudili, da smo vam pripravili posebno prilogo, ki naj bi, malo za šalo malo za res, povedala, kaj smo delali in česa nismo storili — vse pa v iskreni želji, da bi se ovedli svojih slabosti in bi jih bilo v prihodnje vse manj. Letos je to (pač v duhu časa) Novoletni tozdoznik. Če smeh ni širok in sproščen, ampak včasih kisel in nekoliko grenak, tega nismo krivi samo mi.

Zato naj vsem Brestovcem in ostalim občanom še bolj od srca zaželimo srečno, zdravo in ustvarjalno leto 1974!

Urednik

Ocena letošnjega gospodarjenja

Komisija za programiranje pri skupščini občine Cerknica redno spremlja gospodarska gibanja v občini. Kot že nekajkrat, objavljamo — ob privoljenju predsednika komisije, tov. Jožeta Lesarja — oceno in rezultate našega gospodarjenja. Zaradi stiske s prostorom objavljamo le uvodni in zaključni del gradiva.

REZULTATI GOSPODARJENJA V DEVETIH MESECIH, OCENA REALIZACIJE PLANA ZA LETO 1973 IN OKVIRNE MOŽNOSTI RAZVOJA V LETU 1974

UVOD

Za letošnje gibanje gospodarstva sta temeljno važni zlasti dve značilnosti:

a) organizacijsko in vsebinsko prilagajanje gospodarstva poglubenemu družbeno-ekonomskemu samoupravnemu sistemu,

b) odločno splošno prizadevanje za stabilizacijo gospodarstva, posebno v proizvodnji in potrošnji.

Nedvomno so na teh dveh glavnih usmeritvah, ki pomenita osnovni pogoji za prihodnjo preobrazbo družbeno-ekonomskega sistema in odnosov, doseženi nekateri pomembni rezultati:

— oblikovanje temeljnih organizacij združenega dela kot osnovnih celic gospodarskega samoupravnega sistema;

— prerazporeditev osnovnih vrednosti iz prejšnje piramidne oblike v temeljne organizacije, s čimer je bistveno oslabiljeno odtujevanje družbenih sredstev;

— začetki povezovanja temeljnih organizacij združenega dela v organizaciji združenega dela in večje integralne sisteme na samoupravni osnovi;

— začetek krepitve tržnih elementov v gospodarstvu (začetki dogovarjanja o cenah, drseči devizni tečaj, dogovarjanje o kontingentih in podobno);

— občuten porast likvidnosti v gospodarstvu;

— dokajšnja umiritev osebne in splošne potrošnje;

— večja založenost trga in tako naprej.

Večjo in hitrejšo uveljavitev pozitivnejših dosežkov pa zavira še vrsta starih oblik, ki postajajo vse bolj neskladne z načeli in prakso novega sistema. Nekateri nereseni problemi, ki imajo veliko težo, so zlasti:

1. Inflacija letos ni popustila, prej ima tendenco zviševanja. Pri tem je pozitivno edino to, da letos ni temu toliko vzrok negospodarska potrošnja kot lani, temveč premiki in neskladja v gospodarski sferi. Ker gospodarske organizacije razpolagajo z izredno majhnim lastnim kapitalom — v naši občini s 54% — so ob znanih zakonskih ukrepih za doseg likvidnosti usmerjalne skoraj vso akumulacijo v obratna sredstva. S tem so marsikje tudi manjše investicije zamrle, prihajalo je celo do zmanjšanja rasti proizvodnje. Anomalije sedanjega sistema zamrznjenih cen, ko neke prodajne cene ni pokrila stroškov proizvodnje, ki je osnovno izhodišče tržne usmeritve. Povečanje deviznih rezerv je bilo nadaljnji odjemalec dinarskega obtoka.

V izogib stagnacije je Narodna banka povečala emisijo denarja za okrog 40%, od česar je manjši del usmerila za stalna obratna sredstva, z ostalim pa operira prek poslovnih bank v obliki kratkoročnih kreditov z zelo visokimi obrestmi. To vse seveda ni prispevek k stabilizaciji. To je primer starih oblik reševanja, primer, ki kaže, da gospodarstvo še nima vpliva na denarno tržišče, čemur se v novem ekonomskem sistemu ne more odreči.

2. Zunanje-trgovsko devizni režim in politika cen se rešujejo po dolgotrajnem sistemu. Vloga

države je tu prevladujoča. Ker gre za kompleks problemov iz tega področja, ki so najbolj vplivni in odločilni v poslovnem ciklusu gospodarjenja, je prva neložnost v tem, da o njih pretežno odločajo administrativni organi države, ki za posledice ne nosijo nobene odgovornosti, saj se te kažejo na gospodarskih organizacijah. Drugi nesmisel je v tem, da se zaradi tega mobilnost gospodarskih subjektov pretežno usmerja proti tem organom, doseči od njih čim več, kar še posebej velja za zvišanje cen.

Ob takem načinu reševanja so logično marsikje potisnjena v drugi plan prizadevanja za boljše delovno in tehnološko organiziranost, racionalnost in višjo produktivnost. Poleg tega sedanjí sistem s tega področja zamegljuje kriterije realnega družbenega interesa za stanje, zlasti pa razvoj posameznih podjetij in gospodarskih dejavnosti. V tem je tudi vzrok za prisotno določeno negotovost pri programiranju tudi kratkoročnih poslovnih ciljev v gospodarstvu.

Edino možna rešitev iz tega je, da prevzame vso soodgovornost samoupravno organizirano gospodarstvo, po panogah in kompleksno na ravni republike ter federacije; za razreševanje teh vprašanj določa razmerja zunanjetrgovskega in deviznega režima, pri vrednotenju blaga pa skladnost z domicilnimi (svetovnimi) cenami.

Uveljavitev takšnega sistema na tem področju je izredno važna za gospodarstvo naše občine, ker je že sedaj industrijsko in izvozno dobro razvito, zlasti pa, če upoštevamo razvojnost do leta 1980, ko se bo proizvodnja predvidoma več kot podvojila.

3. Akumulativnost gospodarstva in njegovo obremenitev kot problem proklamira tudi republiška resolucija o ekonomski politiki v letošnjem letu. Vendar je kompleksno gibanje na splošno pri nas v občini nasprotno od predvidevanj. Akumulativnost gospodarstva je nižja, obremenitve naraščajo. To se materialno kaže v primerjalnih podatkih.

Ob tem je pa nujno ugotoviti, da imamo splošno miselnost obrnjeno povsem v drugo smer, kar naprej in povsod se pogovarjamo o delitvi, o tem, kako bomo ustvarjali, pa skoraj ne.

Trenutno razpolaga gospodarstvo v glavnem s sredstvi za enostavno reprodukcijo in namenja komaj tretjino kapitala od minimalno potrebnih sredstev za modernizacijo tehnologije. To stanje žal še ni javno zaskrbljujoče pojav, čeprav posledice trajno naraščajo.

Pri sedanjem obremenjevanju gospodarstva so poleg pretiranih obresti udeleženi tudi razni prispevki, mnogi na administrativni način, predvsem na višjih ravneh zagotavljajo poleg nujnih dejavnosti tudi določeno potrošnjo za namene, ki bodo težko vzdržali kriterije racionalnih družbenih potreb.

Selekcija obremenjevanja gospodarstva je zapletena naloga, ki je pred nami in bo nedvomno težka preizkušnja za nov delegatski sistem. Tu je zlasti potrebno spremeniti obliko pretežnega pokrivanja družbenih potreb s proračunom ter to zamenjati z neposrednim družbenim dogovarjanjem.

4. Planiranje in programiranje bo tisti pripomoček združenih delovnih ljudi v novih pogojih, ki jim omogoča obvladovanje, u-

sklajevanje in usmerjanje razvoja. Prav odsotnost tega pripomočka oziroma dosedanja pretežno administrativni sistem planiranja je povzročil takšna neskladja v družbeno-ekonomski sferi in anarhičnost obnašanja v zadnjih letih. Za izravnavo sedanjih neskladij si bomo morali prizadevati vrsto let. Ta neskladja že povzročajo in še bodo veliko družbeno škodo. Tak primer neodgovornega ravnanja in razvojnega neskladja je prav situacija z električno energijo.

V pripravi je predlog družbeno-samoupravnega sistema planiranja. Ta sistem bo vključeval kot nosilce vse organizacije združenega dela in organe družbeno-politične skupnosti. S programi bodo določali razvojno potrebnost za gospodarstvo in družbene dejavnosti za daljše časovno obdobje, s planom pa obvladovali tekoče probleme dela in pravic, ki iz njega izvirajo. Ni si mogoče zamisliti učinkovitega in skladnega delovanja delegatskega sistema, tako v gospodarstvu, infrastrukturi in družbeni nadgradnji brez planiranih potreb dela, razvoja in racionalne potrošnje. Vse to pa mora biti v skladu z družbeno produktivnostjo in akumulacijo na vseh ravneh: občina, republika in federacija. Financiranje družbenih potreb na tak način se bo uveljavljalo že za prihodnje leto, kar gotovo ne bo preprosto.

Poleg naštetih je še več vzporednih neresenih problemov, ki čakajo na preobrazbo in prilagoditev novemu ustavnemu sistemu. Ne bi bilo potrebno o teh problemih tako razpravljati, če reševanje teh vprašanj ne bi neposredno zadevalo stanje in prihodnjo usodo gospodarstva. Delovni človek v proizvodnji poleg svoje poklicne obveznosti dobiva dodatno delovno obveznost izgrajevanja sistemov, s katerimi se bo obvladovala celotna gospodarska dejavnost v konkretnem in družbenem smislu. V lastnem interesu bo to moral zavestno prevzemati, organiziran v temeljnih organizacijah združenega dela, zbornicah in novih skupščinah. To je edina alternativa, ki že sedaj sili k združenju akciji, sicer bi gospodarstvo začelo padati v praznino, v anarhičnost.

V vsem tem »novem« je tudi vzrok, pogoj in poziv k pospešenemu integracijskemu povezovanju v temeljnih organizacijah združenega dela, organizacijah združenega dela ter širših in pestrejših integralnih oblikah, s ciljem delitve in združevanjem dela, pameti in sredstev. Tako organiziran bo usposobljen za odločujoče sodelovanje pri vodenju ekonomske politike.

Od tega impulza, vztrajne zavzetosti in potrebne strokovnosti je odvisno hitrejšo reševanje neresnih problemov v našem gospodarstvu, ker je očitno, da jih s starimi metodami ni več mogoče uspešno urejati. Pri tem gre tudi za nujnost spremembe načina, da se ne rešujejo zapleti v gospodarstvu šele takrat, ko zavzemajo kritični obseg, pač pa, da se z aktivnim spremljanjem dogajanja in z metodo predvidevanja in naprej usklajajo problemi in odklanjajo konflikti.

V gospodarstvu naše občine so ta spoznanja na pohodu, vendar smo akcijsko precej na začetku.

REZULTATI GOSPODARJENJA V DEVETIH MESECIH IN OCENA REALIZACIJE PLANA ZA LETO 1973

Vse prehodne značilnosti stabilizacije naše ekonomske politike so prisotne tudi v gospodarstvu naše občine, zlasti v večjih delovnih organizacijah. Višja stopnja delovne prizadevnosti ne najde

Iz Tovarne pohištva Cerknica

vedno logičnega odseva v poslovnih rezultatih. To se kaže predvsem pri Brestu in Kovinoplastiki, ki ustvarjata 57% celotnega dohodka v občini. Pri Kovinoplastiki je tržišče prodaje bolj odprto, kot ga more zadovoljiti, ima pa izredne težave pri oskrbi z repromateriali. V Brestu pa je položaj skoraj povsem obraten.

V tem se kaže, da stara delitev dela med proizvodnjo in trgovino ni več prikladna, posebno za tako velike fabrikacije. Vse več znakov je, ko se v obeh smereh prometa velika trgovina poslovno omejuje na posle z zagotovljenim lastnim dobičkom oziroma prioriteto pokriva interese svojih kolektivov, napram ostalim proizvodnjam pa vse bolj stagnira. Nadaljevanje takih usmeritev bi nujno težko prizadelo delovne kolektive, ker bi pripegljalo do zmanjševanja racionalnega izkoriščanja proizvodnih zmogljivosti. Tak položaj ne prispeva k optimalnim dosežkom gospodarskih organizacij v občini. To nedvomno zahteva zelo okrepljene napore delovnih organizacij za intenzivnejše obvladovanje tržnih poti.

V nadaljevanju so tabelarično prikazani rezultati gospodarjenja v devetih mesecih in ocena realizacije plana za leto 1973 s pojasnili.

OSNOVNI MATERIALNI OKVIRI RAZVOJA GOSPODARSTVA ZA LETO 1974 V OBČINI CERKNICA

V primerjavi z doseženim razvojem v letu 1973 bodo v realnih vrednostih ti okviri predvidoma naslednji:

Stopnje predvidene rasti v letu 1974 primerjalno s SRS

	Občina Cerknica	SRS
1. Fizični obseg proizvodnje	11.0	8
2. Celotni dohodek	14.0	—
3. Družbeni proizvod	10.5	7
4. Zaposlenost	2.3	2.5
5. Produktivnost	8.2	4.5
6. Realni OD na zaposlenega	4.0	3.5
7. % udeležbe investicij v osnovna sredstva od DP	28.5	28

Višje stopnje pri 1, 2 in 3 rezultirajo predvsem zaradi različne strukture gospodarstva v naši občini in v SRS. V naši občini je prevladujoča industrijska proizvodnja, medtem ko so v republiškem poprečju mnogo bolj prisotne druge dejavnosti, ki že po značaju niso toliko akumulativne (kmetijstvo, infrastruktura itd.).

Ocenjene okvire stopnje rasti so realne brez predvidenega porasta cen, hkrati pa so rezultat upoštevanja prisotnih težav in določene nestabilnosti gospodarstva, ki bo prisotna tudi še v prihodnjem letu.

Osební dohodki v gospodarstvu občine naj bi se povečali sicer za 10%, s čimer bi dosegli stopnjo realnega zvišanja za 4% v primeri s sedanjo ravni življenjskih stroškov. To pa zato, ker sedanji osebni dohodki v gospodarstvu občine za 6% zaostajajo za realno rastjo življenjskega standarda.

Udeležba investicij v osnovna sredstva bo predvidoma dosegla republiško raven. V naših predvidevanjih je vključena tudi in-

vesticija Kovinoplastike na Blokah v višini okrog 20 milijonov din, vendar predvidena raven — tako ocenjuje tudi SRS zase — v celoti še vedno negativno vpliva na splošno tekočo gospodarsko rast.

Izvršni svet SRS ob pragnostanju gospodarskega razvoja ocenjuje v naslednjem letu splošni porast cen med 15 in 16%. Ta podatek Izvršni svet uporablja tudi za predvidevanja nominalne vrednosti gospodarske rasti.

Pripomba: Primerjalni podatki v tej dokumentaciji so povzeti iz materialov Zavoda za planiranje SRS in Izvršnega sveta SRS.

Osnutek občinskega statuta

Skupščina občine Cerknica je izhodišča samoupravne organiziranosti v občini, o kateri je tekla beseda v javni razpravi ob osnutkih zvezne in republiške ustave, sprejela kot osnovo za izdelavo osnutka statuta občine Cerknica.

Na podlagi teh izhodišč je komisija za statute že pripravila okvirna določila osnutka.

Osnutek statuta poudarja povezanost sprememb družbeno-ekonomskih odnosov in družbeno-političnim sistemom in spremembami celotnega ustavnega sistema. Skladno s tem je poudarjena vloga najpomembnejših asociacij, predvsem pa organiziranih dejavnikov družbene zavesti.

Temelj statuta je samoupravljanje in njegove oblike v občini, ki izhajajo iz družbeno-ekonomskega položaja delovnih ljudi v združenem delu. Posebej je v statutu obdelano usmerjanje in usklajevanje družbenega razvoja, način financiranja skupnih in splošnih potreb delovnih ljudi, samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje, združevanje delovnih ljudi v samoupravne interesne skupnosti, gospodarske dejavnosti posebnega družbenega interesa, družbene dejavnosti, samoupravni položaj delovnih ljudi v krajevnih skupnostih, kadrovska politika in zaposlovanje, varstvo človekovega okolja, vloga družbeno-političnih organizacij, oblike družbenega samoupravljanja (zbori delovnih ljudi, referendum, javna razprava in anketa) ter temelji skupščinskega sistema (delegatski sistem).

Občinska skupščina naj bi odločala samo o tistih vprašanjih, ki jih delovni ljudje ne morejo rešiti v okviru temeljnih organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti ter drugih samoupravnih skupnosti, ker zadevajo vprašanja delovnih ljudi celotne občine.

Osnutek ureja tudi družbeno varstvo samoupravnih pravic in družbene lastnine v občini, pod posebnim poglavjem pa tudi splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito v občini.

Osnutek statuta bo skupščina občine dala v javno razpravo v januarju prihodnjega leta.

T. Urbas

Končno „da“ za tovarno ivernih plošč

POZITIVNA ODLOČITEV V DECEMBRU

Oktober je poteklo dve leti, odkar smo izdelali investicijski program za rekonstrukcijo in modernizacijo tovarne ivernih plošč. Pred odločitvijo o investiciji smo se znašli že leta 1968, ko je začela sedanja tovarna opozarjati na fizično in ekonomsko dotrajanost (ekonomska dotrajanost predvsem s stališča premajhne kapacitete). Takrat smo dali prednost rekonstrukciji in modernizaciji pohištvenih kapacitet. Z investicijo, pri kateri je sodelovala tudi Mednarodna banka, smo hoteli zagotoviti predvsem socialno varnost zaposlenih. Upravičenost take odločitve je danes očitna, čeprav bi nam bila glede na današnje tržne in druge ekonomske možnosti še kako dobrodošla nova in predvsem večja kapaciteta ivernih plošč.

Pred tremi leti smo se dokončno odločili za investicijo. Več mesecev je bilo treba pripravljati investicijski program, ki je našo načelno odločitev tudi strokovno popolnoma potrdil. No, in končno je bilo treba investicijski elaborat dve leti pregledovati, ugotavljati, preverjati, dokazovati ..., da je končno dočkal nestrno pričakovani »da«.

Zadnji je prižgal zeleno luč izvršilni odbor Ljubljanske banke — podružnice Ljubljana v decembru. »Zadnji« zaradi tega, ker se je pred tem zelena luč večkrat prižgala, ni pa se prižgala. Seveda s tem ne trdim, da je dve leti reševala naš zahtevek Ljubljanske banke — podružnice Ljubljana. Nasprotno, reševanje našega investicijskega zahtevka je bilo pri tej podružnici relativno hitro. Sicer pa je kolektivu znano, kje vse se je zapletalo, saj je bilo o naši, pa tudi o Meblovi novi tovarni ivernih plošč dovolj publicitete.

Znano je: da je Brest prvi izgradil tovarno ivernih plošč na Slovenskem, da je bila ta tovarna vsa leta zelo rentabilna, da smo z delnimi rekonstrukcijami podvojili kapaciteto na 18.000 m² letne proizvodnje, da smo opravili doma pionirsko delo na področju široke uporabe ivernih plošč in s tem razširili možnosti tržišča, da je naša iverka dolga leta in še do nedavnih novih kapacitet veljala za najkvalitetnejšo iverno ploščo na domačem trgu in tako naprej. Skratka, ob uspešnih analizah tržišča, surovinskega zaledja, finančnih možnosti in drugega, se nam je zdelo, da je dovolj utemeljenih objektivnih pogojev za rekonstrukcijo in modernizacijo tovarne ivernih plošč in da nikakor ne moremo soglašati, da bi ob takih pogojih prvi in edini zaprli sicer iztrošeno, vendar še vedno rentabilno tovarno.

Vrsta dejavnikov je vplivala na pozitivno odločitev. Predvsem moram omeniti enotno odločitev kolektiva, družbeno-političnih organizacij na Brestu in v občini ter doseženo razvojno stopnjo Bresta. Veliko nam je pomenila enotna podpora in zainteresiranost pohištvene industrije Slovenije in predvsem enotnost pri usklajevanju razvoja lesne industrije in gozdarstva, predvsem z vidika etata in porabe surovin na področju notranjsko-kraške regije. Ne nazadnje, pozitivno vlogo je odigrala tudi naša pripravljenost na širše integracijsko povezovanje in del tiska z objektivno

polemiko. Pozitivna odločitev pa pomeni tudi priznanje našemu prizadevnemu strokovnemu delu, ki je bilo v tem obdobju več kot aktivno.

NEKATERI PODATKI IZ INVESTICIJSKEGA PROGRAMA

O vsebini investicijskega programa je bilo že veliko pisanega, zato bom skušal napisati samo kratek povzetek.

Letna kapaciteta tovarne bo znašala 50.000 m² oplemenitenih ivernih plošč. Za to proizvodnjo bomo porabili letno 82.500 m³ surovin. 50 % porabljenih surovin bodo odpadki — predvsem iz lastne predelave lesa na Brestu. Surovinska osnova in tržišče sta torej zagotovljena.

Zagotovljena je tudi delovna sila, lahko celo rečemo, da imamo delovno silo z bogatimi izkušnjami in strokovnim znanjem.

Zadnje nereseno vprašanje so ostale finance. Predračunska vrednost investicije znaša 226 milijonov dinarjev, od tega pomenijo 25 milijonov dinarjev potrebna obratna sredstva za obratovanje tovarne.

Struktura virov finansiranja bo naslednja:

- devizni finančni kredit 106 milijonov din ali 47 %,
- kredit LB — podružnica Ljubljana 65 milijonov din ali 29 %,
- lastna sredstva Bresta 55 milijonov din ali 24 %.

Poleg tega bo moral Brest plačati še okrog 9 milijonov dinarjev za garancije in depozite.

Slej ko prej je bil predvsem problem zagotoviti dinarska kreditna sredstva. Po zagotovitvi letih (za dobo 5 let in pol ter 11% obrestno mero), ni vprašanje dobiti zunanega deviznega kredita. Seveda ni problem dobiti inozemskih sredstev, problem pa je dobiti kredit, ki bi nam glede na čas in ceno kredita ustrezal. Kot kaže, bomo dobili ta kredit za dobo 7 let po 8,5% obrestni meri.

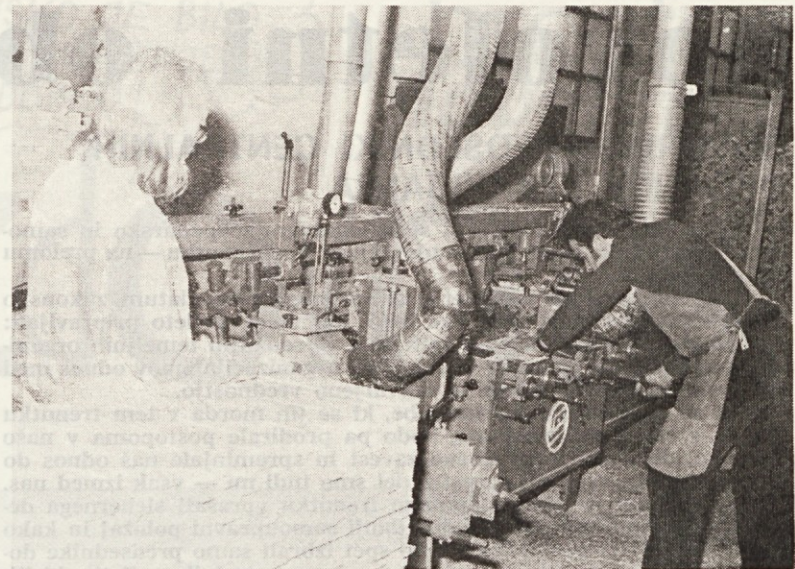
Lastna sredstva so oziroma bodo sicer zagotovljena, vendar bo treba vložiti velike napore in se marsikje odrediti drugim investicijskim naložbam.

Dejstvo je, da nam akumulativnost pohištva pada, kar glede na zamrznjene cene iz leta 1969 tudi ni čudno. O tem je bilo ali pa še bo veliko napisanega. Želim samo poudariti, da bo morala biti, še posebno v obdobju izgradnje tovarne ivernih plošč, zelo prisotna racionalizacija na vseh področjih, zlasti pa pri investicijah.

Zajetna predračunska vrednost kaže, da gre pravzaprav za novi Brest. Nedvomno je to tudi eden izmed naših ciljev. Želimo napraviti tovarno, pri kateri bodo imele vložena sredstva pomembno vlogo pri doseganju relativno visoke novoustvarjene vrednosti (dohodka). Brest je največji jugoslovanski proizvajalec pohištva. Delež primarne proizvodnje (žagan les, iverne plošče) znaša le nekaj nad 10 %. Vpliv tržnih oscilacij na pohištvo pa je direkten in stalno prisoten. Hočem reči, da pomeni tovarna ivernih plošč Brestu tudi važno postavko za socialno varnost zaposlenih in osnovo za prihodnji razvoj Bresta s posebnim poudarkom na standard delavca.

Po investicijskim programu bo nova tovarna ustvarjala 33 % stopnjo akumulacije, hkrati pa bo bistveno vplivala na povečanje fizičnega obsega proizvodnje, ki bo leta 1977 nasproti letošnjemu letu več kot podvojen.

Tudi odplačila kreditov bodo velika. Dva vpliva sta odločilna na to velikost: relativno kratka doba investicijskih kreditov in povečana predračunska vrednost zaradi valutnih sprememb v zadnjem obdobju (oprema bo uvožena iz Zahodne Nemčije). Razveseljivo pa je, da bo samo amortizacija tovarne ivernih plošč na višini obveznosti do odplačil glavnice kreditov vsega Bresta.

Iz Tovarne pohištva Martinjak

PRVE IVERNE PLOŠČE LETA 1975?

In kaj sedaj? To je vprašanje, na katerega želim na kratko odgovoriti. V zvezni Uradni list smo razpisali javno zbiranje ponudb za nakup opreme in javni natečaj za gradbeno in instalacijska dela. Dokončna odločitev o izvajalcih in vrsti tehnologije bo znana marca 1974. Računamo, da bomo marca že na osnovi pridobljenih sredstev začeli ali pa morda tudi zaključili sklepanje pogodb. Roki dobave inozemske opreme so dolgi 10 in več mesecev. Če

prištejemo še montažo, bo trajala izgradnja — vključujoč tudi sinhronizirana gradbena dela, kar leto in pol. Če bo šlo vse po načrtih, bo prva iverna plošča iz tovarne v Dolenji vasi prišla v zadnjem trimesečju leta 1975.

Pred nami je boj s časom. Zmagati bo pomenila večji in hitreje dobljeni kos kruha. Nekje je treba pričeti! Najprej je treba organizirati strokovni team. Ta bo nujno 1975. Zaželim mu veliko uspeha!

D. MLINAR

Izplačila po novem

IZPLAČILO OSEBNIH DOHODKOV NA HRANILNE KNJIŽICE

Vse poslovne banke posvečajo vedno večjo skrb zbiranju denarnih sredstev in prihrankov od prebivalstva, ker imajo ta sredstva vedno pomembnejšo vlogo v gospodarstvu.

Da bi zbrali čim več teh sredstev, grede banke med delovne organizacije v akcijo za izplačilo osebnih dohodkov na hranilne knjižice. Ta način varčevanja ima več prednosti in prinaša koristi delovnim organizacijam, pa tudi delavcem in banki.

Banka pri tem upošteva tudi poslovne interese delovnih organizacij in jim daje možnost za najemanje kratkoročnih kreditov za izplačilo osebnih dohodkov. Tako poslovno sodelovanje banki omogoča, da z večjim kreditnim potencialom lahko vpliva tudi na obseg kreditiranja gospodarstva.

Delavcem je pri takem načinu izplačevanja osebnih dohodkov zagotovljeno, da dobijo mesečne

prejemke redno ob datumu, ki je določen, dvigajo pa jih lahko postopoma ali v celoti pri vseh enotah poslovnih bank in službi družbenega knjigovodstva v Jugoslaviji ter pri vseh poštah v Sloveniji.

Nedvignjeni del osebnih dohodkov na hranilni knjižici obrestuje banka po 7,5 % od datuma izplačilnega dne ne glede na datum formalnega vpisa v hranilno knjižico. Nalog za vpis lahko predloži delavec sam ali katerakoli druga oseba, ki predloži »nalog« in hranilno knjižico v 30 dneh po datumu izplačilnega dne.

Ne glede na to določilo je delavcem zagotovljeno jamstvo, da imajo tudi po 30 dneh, ali če izgubijo nalog za vpis, zajamčen vpis s strani banke same na njegovo knjižico v celotnem znesku in so s tem možnosti zlorabe povsem onemogočene.

Praksa je namreč pokazala, da le približno 20 odstotkov delavcev dviga denar takoj po vplačilu s hranilne knjižice, medtem ko se ostali del vlagateljev obnaša tako, kot če bi sami polagali denar na banko.

Na osnovi poslovnega sodelovanja Bresta z Ljubljansko banko in predvidenega financiranja izgradnje nove tovarne ivernih plošč smo z banko v dogovorih za uvedbo rednega mesečnega izplačevanja osebnih dohodkov na hranilne knjižice za vse delavce.

Izplačilo osebnih dohodkov na hranilne knjižice imajo v naši občini že skoraj vsa podjetja, med njimi tudi naša temeljna organizacija Tovarna pohištva Stari trg. Predvidevamo, da bomo z izplačilom pričeli že z osebnimi dohodki za mesec december 1972.

Za začetek prehajamo na izplačevanje neto prejemkov v naslednji obliki: do višine okrog 1000 din prejemkov dobi delavec v gotovini ob izplačilu osebnih dohodkov, medtem ko bi za preostali del prejemkov dobil obvestilo — »nalog« o prenosu na hranilno knjižico. Potrdilo oziroma »nalog« dobi delavec v kurti skupaj z ostalimi prejemki.

Glede na prakso smo z banko v dogovoru, da bi usluge za banko opravljale naše izplačilne blagajne po poslovnih enotah s tem, da banka v celoti pokriva podjet-

ju stroške za opravljanje uslug v zvezi s plačilnim prometom. Usluge, ki bi jih za izplačila blagajne opravljale, vsebujejo delo v zvezi z vpisom v hranilne knjižice, delo z izplačilom gotovine ter ravnanje z denarjem in podobnim. Banka se obvezuje, da izplačilne blagajne po potrebi sama oskrbuje z gotovino in z vsemi potrebnimi tehničnimi navodili. Preprosto povedano, pri blagajnah v računskih službah bo lahko vsak delavec med delovnim časom dvigal in vlagal denar na hranilno knjižico, ne da bi moral zapuščati delovno mesto za dalj časa ali celo ostati na dopustu.

F. TURK

T. Zigmund

Nove poslovne navezave

POSLOVNI OBISKI NA POLJSKEM IN V SOVJETSKI ZVEZI

Naš predstavnik je bil skupaj z drugimi jugoslovanskimi proizvajalci in izvozniki pohištva na razgovorih z ustreznimi poljskimi partnerji o pogodbi za prodajo pohištva v prihodnjem letu. Razgovori so bili dokaj uspešni.

Ker so realne možnosti za sklenitev novih pogodb v tako imenovanih vezanih — kompenzacijskih poslih, smo ob tej priložnosti priredili tudi razstavo jugoslovanskega pohištva v palači kulture v Varšavi. Razstavo je organiziral nosilec poslov s Poljsko — Jugodrovo iz Beograda in je po splošni oceni, kar so potrdili tudi poljski predstavniki, zelo uspela.

V to deželo smo ponudili v glavnem že idioče izdelke, pa tudi nekatere novosti, ki so vzbudile precejšnjo pozornost. Od našega pohištva je bilo zelo veliko zanimanje za kuhinjo VEGA-73 in za regal KATARINA, od dosedanjih izdelkov pa za nekatere sestave programa BARBARA, ki so jo pri nas kupovali tudi že dolejš.

Zal smo spet — kot že večkrat doslej — imeli težave s sedežnimi garniturami, ki niti po obliki niti po ceni ne ustrezajo zahtevam tega tržišča. Najbrž bo potrebno pripraviti posebne izdelke za prodajo na ta trg.

Konkretno zaključke o količinah pa bo mogoče sprejeti šele po podpisu meddržavnega sporazuma v začetku leta 1974.

Na razstavi pohištva, ki jo je Slovenijales organiziral v Moskvi, je sodeloval tudi BREST. Razstavljali smo BARBARO, kuhinji VEGA-60 in VEGA-73 ter tapetniške garniture.

Namen razstave je bil, pokazati kupcem naše pohištvo še pred sklepanjem blagovne liste za leto 1974.

Tudi v Moskvi je bilo za naše izdelke veliko zanimanja, čeprav so imeli tudi manjše pripombe. Pri kuhinji VEGA-60 je bila zlasti dobro sprejeta izvlečna miza zaradi majhnih stanovanj, ki jih gradijo v Sovjetski zvezi.

O cenah pa bodo organizirani novi razgovori.

Vsekakor se nam tudi na tem tržišču odpirajo nove možnosti za izvoz našega pohištva.

Tudi za KATARINO je med kupci precej zanimanja

Novoletni obračuni

GOVORILJO PREDSEDNIKI CENTRALNIH ORGANOV UPRAVLJANJA

Zlepa se ni zgodilo, da bi se koledarsko, gospodarsko in samoupravno leto tako ujeli, kot se ujema v tem trenutku — na prelomu datuma 1973/74.

Z novim letom se torej letos ne spremeni samo datum, zakonsko in praktično vrednost dobi vse tisto, kar smo vse leto pripravljali: nov položaj dosedanjih poslovnih enot — sedanjih temeljnih organizacij; nov položaj delavcev v temeljnih organizacijah, nov odnos med delavcem, njegovim delom in ustvarjeno vrednostjo.

To so zgodovinske spremembe, ki se jih morda v tem trenutku niti še v celoti ne zavedamo, bodo pa prodirale postopoma v našo človeško, delavsko in družbeno zavest in spreminjale naš odnos do sveta, katerega vse bolj zavestni del smo tudi mi — vsak izmed nas.

Ne moremo v tem prelomnem trenutku vprašati slehernega delavca, kako je doživljal svoj dosedanji samoupravni položaj in kako si ga predstavlja poslej. Zato smo spet izbrali samo predsednike dosedanjih samoupravnih organov — in sicer centralnih — tistih, ki jih po novi Brestovi ustavi — po samoupravnem sporazumu — ne bo več, da se z nekaj besedami povrnejo nazaj v leto 1973 in s tega zornega kota poskušajo opredeliti naše novo samoupravno leto.

TONE BAVDEK — namestnik predsednika centralnega delavskega sveta.

Predsednika sveta že spet ni v domovini. Ali imate evidenco, koliko sej ste morali voditi kot njegovega namestnika?

Evidenca nisem vodil, ker bi bilo to brez pomena.

Povejte, katera vsebina, o kateri je razpravljala centralni de-

lavskega sveta, upravnimi odbori in svetom za koordinacijo poslovanja.

Ne bi našteval vseh nalog upravnega odbora in sveta za koordinacijo poslovanja, ki so bile podobne in so se med dvajsetletnim izpopolnjevanjem samoupravnega sistema prilagajale novim potrebam.

Mislil, da je bil upravni odbor v tistih časih, ko samoupravljanje ni bilo razvito do takšne stopnje kot sedaj, bolj izvršilni organ, imel je nalogo izpeljati v življenje vse naloge, ki jih je prej v obliki predlogov posredoval delavskemu svetu.

Upravni odbor in direktor podjetja sta imela večjo možnost samostojnega odločanja o nekaterih zadevah, na primer o razporejanju manjših sredstev, o kadrovskih zasedbah pomembnih delovnih mest in o manjših investicijskih vlaganjih.

Že sam naziv svet za koordinacijo poslovanja pa pove, da mu je bila glavna naloga skrb za koordinirano pripravo poslovne politike, usklajevanje programov svetov podjetja in poslovnih enot. Skrbel je za nadzor poslovanja poslovnih enot in jim dajal priporočila. Ena izmed važnih nalog je bila tudi, da je potekalo razpolaganje s finančnimi sredstvi podjetja v skladu s sklepi centralnega delavskega sveta. Ker je imenoval tudi komisijo za organizacijo in vrednotenje dela, je bil odgovoren, da so bile vse spremembe v zvezi z vrednotenjem v skladu s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov, skratka, skrbel je, da je bilo poslovanje podjetja v zakonitih okvirih.

Kateri organ bo po novem letu glede na novo organizacijo samouprave opravljal delo, s katerim je bil doslej obremenjen vaš svet?

Kot je znano, so pred nami volitve v delavske svete temeljnih organizacij in skupni delavski svet. Dosedanja centralni delavski svet in svet za koordinacijo poslovanja sta imela svoji zadnji seji. Kot mi je znano, je po novi organizaciji samouprave tudi postopek za predlaganje in same volitve nekoliko spremenjen. Bistvo je, da bo sistem delegatski. Delo sveta za koordinacijo pa bo nadaljeval, če sem pravilno seznanjen, svet za gospodarstvo, ki bo po mojem mnenju imel podobno nalogo kot dosedanji svet za koordinacijo poslovanja.

VLADO POTOČNIK, predsednik sveta za proizvodnjo in tržišča.

Po naslovu sodeč je bil vaš svet zelo pomemben organ. Je to svojo pomembnost opravičil?

Pravijo, da ob koncu leta lahko poveš tudi tisto, česar med letom ne utegneš. Če sodiš po dolžini imena, je bil svet res sila imeniten. Dolge razprave in mini zapisniki našega strokovnega tajnika, ki je skrbno ločil zrnje, to le potrjujejo, sicer pa je proizvodnja ubirala svoja pota, tržišče pa zopet svoja. Naše delo je bilo tako, da ju brez večje škode opravimo pod isto streho, tako nekako, da bo proizvodnja mislila, da je sita in tržišče še celo.

No, če ti bo dedek Mraz prinesel letos kakšno lepo darilo, smo svojo pomembnost pač opravičili, vsaj kar se tržišča tiče.

Kam prenaša samoupravni sporazum naloge, ki jih je doslej reševal vaš svet?

Osnutek samoupravnega sporazuma, ki je pred nami, bo naloge sveta razdelil. Del pristojnosti bo prenesel na svet za gospodarstvo, del pa na poslovodni odbor. Oba imata poleg tega še vrsto drugo zadolžitev in pristojnosti. Šele praksa bo pokazala, kam se je stari svet za proizvodnjo in tržišče prazprav preselil.

Kaj napovedujete v novem letu proizvodnji in kaj tržišču?

Je že tako, da sedem pametnih ne zna odgovoriti, kar sodelavec našega glasila vpraša. Sicer pa pogledajmo, kaj je v skodelici kave? Repromateriala bo dovolj in če se malo potrudiš, vidiš na dnu tudi program. Malo ga je potrebno še prečesati, pa bo za proizvodnjo. Če se ti roka ni preveč tresla, se je med tem tudi tržišče že umirilo.

No, pa šalo na stran; verjetno se bomo kmalu srečali s čedalje hujšim pomanjkanjem izdelavnega materiala in z njegovo visoko ceno. Res se je lesna industrija že zgodaj znašla v konkurenci, ki jo je silila k oblikovno in kvaliteto vedno boljše pohaštvu in tu smo vedno med prvimi, zato ni bojazni, da v novem letu proizvodnje in tržišča ne bi obvladali.

ERNA ŽUNIČ, predsednica sveta za kadre

Se vam ne zdi, da bi bili kot inženir morda raje predsednik kakšnega drugega organa upravljanja?

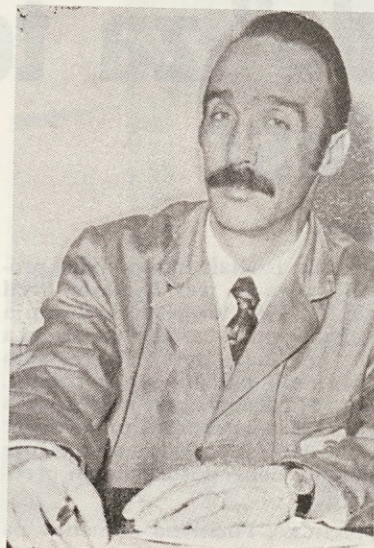
Predvsem mislim, da vprašanje naziva ni bistveno za opravljanje kakršne koli funkcije v organih upravljanja. Mislim, da mora vsak član kolektiva, ki mu je zapuena naloga v organih upravljanja, po svojih najboljših močeh opravljati zaupano mu nalogo. Osebnost me sam poklic tehnične smeri ne moti opravljati to funkcijo, ker menim, da včasih drug profil izobrazbe lahko pripomore k boljšemu rezultatu dela, ker ni moten s poklicno slepoto.

Svet za kadre ostane, kot je videti iz samoupravnega sporazuma, tudi v novi samoupravni organizaciji Bresta, in sicer z odgovornejšimi nalogami kot so mu bile zaupane doslej. Kako komentirate to dejstvo?

V osnutku samoupravnega sporazuma je poleg drugih izvršilnih organov skupnega delavskega sveta predviden svet za kadre z mnogo obširnejšimi in odgovornejšimi nalogami in dolžnostmi. Predvsem so te naloge takega značaja, kjer so zastopani interesi vseh temeljnih organizacij, pa tudi enoten, skupni interes celotnega podjetja.

Večji obseg dela in odgovornejša naloge sveta za kadre pa narokujejo ne samo pripravo aktov za urejanje skupnih zadev, temveč tudi dosledno in kvalitetno pripravo strokovnih predlogov, predvsem pa strokovno uresničevanje sklepov, kar je doslej včasih šepalo.

Po mojem mnenju bo poleg reševanja najosnovnejših nalog s področja boljših življenjskih pogojev delovnega človeka v ospredju tudi naloga izobraževati in izpopolnjevati delavce, kajti le tako se bo proizvajalec lahko zavestno vključeval v sistem samoupravljanja.

ANTON PISEK, predsednik sveta za ekonomiko in finance.

Naloge sveta za ekonomiko in finance je bila razpravljati in spremljati ukrepe za racionalnejše vodenje ekonomske in finančne politike z vseh področij poslovanja, od planiranja, ugotavljanja kroženja kapitala, dajanja ocen za posamezne investicije, obravnavanja periodičnih in zaključnih računov, sprejemanja sistemov in metod planiranja, anali-

liziranja in kontrol finančnega poslovanja, do pripravljanja predlogov za ugotavljanje in delitev dohodka pa tudi odločanja o zavarovanju in ugotavljanju — popisu premoženja Bresta.

Delo sveta je bilo letos osredotočeno predvsem na ocenjevanje rezultatov poslovanja po zaključnem računu za leto 1972 in spremljanju rezultatov ob periodičnih obračunih v letošnjem letu ter popisu premoženja. Posebno pri popisu premoženja je svet v času prehoda na avtomatsko obdelavo podatkov na računalniku opravil zahtevno nalogo, saj je bilo potrebno popis v nekaterih skladiščih znova opraviti zaradi pravilnega ugotavljanja dejanskega sveta.

Zapuščino našega sveta podeduje skoraj v celoti gospodarski svet pri skupnem delavskem svetu. Organom, ki se bodo ukvarjali z nalogami nekdanjega sveta za ekonomiko in finance, priporočam, da bi bili v svojem delovanju uspešni predvsem na področju planiranja, delitve in spremljanja rezultatov poslovanja v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela, pa tudi delovne organizacije — na osnovi samoupravnega dogovarjanja.

Vsem članom delovne skupnosti Bresta želim srečno novo leto 1974!

Tokrat je šlo zares

KONSTITUIRANJE DELOVNE ORGANIZACIJE BREST

V decembru je bilo samoupravno dogajanje v naši delovni skupnosti v vrelišču, živo kot redkokdaj doslej. Novembra je bil izdelan natančen načrt posameznih faz, celo datumov posameznih zborov in sestankov (nekdo je v šali dejal, da je to kot načrt invazije na Normandijo) — da bi bila naša delovna organizacija konstituirana v zakonskem roku. Tako nas je tudi zadnja akcija družbeno-političnih organizacij zatekla prav sredi najbolj živega in intenzivnega dela.

Osnutek sporazuma o združitvi v delovno organizacijo je bil v zelo intenzivni javni razpravi dalj kot prvo polovico decembra; o njem so razpravljali in prispevali svoje pripombe predvsem delavci na svojih zbiorih, pa tudi družbeno-politične organizacije in drugi dejavniki v podjetju. O vsebini sporazuma tokrat ne bi pisali, saj je njegov osnutek dobil sleherni delavec Bresta, o novih odnosih, ki jih ureja ta nova Brestova »ustava«, pa bomo prav gotovo objavili še več sestavkov, zelo realno predvidevamo, da bo sporazum podpisan dan pred izidom našega glasila.

Med tem časom so bili po vseh temeljnih organizacijah na zbiorih delovnih ljudi sprejeti tudi statu-

tarni sklepi, ki bodo začasno urejali samoupravna in druga razmerja znotraj Brestovih temeljnih organizacij združenega dela.

Ves ta čas so živo tekale tudi priprave na volitve v nove organe upravljanja — skupne delavski sveti in delavske svete temeljnih organizacij. Tudi o izidu volitev še ne moremo poročati, ker nas bo izid časopisa pač prehitel — o tem v prihodnji številki. Omeniti velja le to, da so se ob evidentiranju delegatov v organe upravljanja angažirale družbeno-politične organizacije v podjetju, predvsem pa zbori delavcev temeljnih organizacij.

Posebej je treba poudariti, da vse to na Brestu ni bilo golo formalistično opravilo, čeprav je bilo ob tem tudi ogromno »birokratskega« dela, da je šlo predvsem za uzakonitev že dosedanjih poglobljenih samoupravnih odnosov, zlasti pa za novo kvaliteto, ki jo bomo gradili in izpopolnjevali v prihodnje.

Tako bomo — skoraj z gotovostjo lahko zapišemo — na dan izida našega glasila zakonsko konstituirani kot delovna organizacija Brest, s čimer bo ustvarjena trdna osnova za utrjevanje naših prihodnjih samoupravnih razmerij.

B. LEVEC

DELOVNI KOLEDAR ZA LETO 1974

Svet za koordinacijo poslovanja je na svoji decembrski seji med drugim sprejel tudi delovni koledar za prihodnje leto. Na osnovi izračunov analitsko-plan-ske službe bo v letu 1974 264 delovnih dni, 39 prostih sobot, 10 praznikov in 52 nedelj.

Upati je, da prihodnje leto ne bo potrebna velika akcija sindikata ob Dnevu žena, saj bo ta dan na delovni petek pred pristo soboto.

Posebej je treba omeniti, da sta že določena dva kolektivna dopusta, in sicer ob prvomajskih praznikih 4 dni ter na začetku julija 6 dni in, da se bodo v število dni dopusta šteje skladno z zakonom tudi proste sobote.

B. Levec

O integraciji s Slovenijalesom

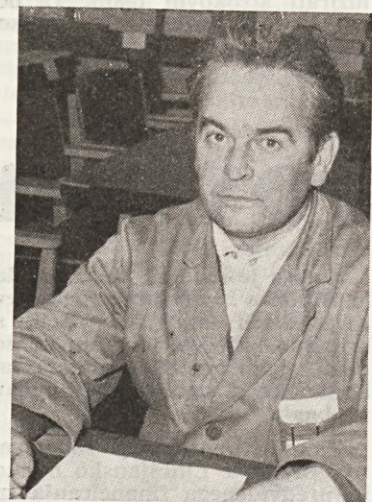
V decembru sta imeli komisiji in ostali sodelavci, ki naj bi pripravili elaborat o ekonomski upravičenosti integracije, dva sestanka. Na sestankih smo skušali obdelati proizvodni program, ki naj bi pokrival Brestove kapacitete. Dokončna stališča se še niso ob-

likovala, zato bodo na tem področju potrebni novi napor.

Dokler pa ta vprašanja niso rešena, komisiji ne moreta delati naprej na ostalih vprašanjih, organizacijskega, poslovnega in finančnega značaja.

Priprave za integracijo torej potekajo dalje.

T. KEBE

lavskega sveta v tem letu, je bila najtežavnejša!

Najtežavnejša vsebina je bila v letošnjem delu sveta vsekakor problematika s področja proizvodnje in prodaje.

Z novim letom dobimo novo skupščino (skupni delavski svet Bresta) — kaj ste jim pustili za naslednje obdobje?

Menim, da so naloge, ki čakajo novoizvoljene samoupravne organe, zelo raznolike in pomembne. Naj omenim samo nekatere: — realizacija investicij pri gradnji nove tovarne ivernih plošč; — realizacija integracijskih teženj in potreb;

— razreševanje vprašanj s področja dogovarjanja in sporazumevanja — na najrazličnejših področjih.

JANEZ VOLJC, predsednik sveta za koordinacijo poslovanja.

Vi ste opravljali tudi funkcijo predsednika upravnega odbora še pred XV. ustavnim dopolnilom. Kakšna je bila v glavnem razlika v pristojnosti nekdanjega upravnega odbora in sedanjega sveta za koordinacijo poslovanja?

Že samo vprašanje, ki ste mi ga zastavili, daje tudi slabemu poznavalcu našega samoupravnega sistema slutiti, da je bila precejšnja razlika med nekdanjimi

197.

LANSKO JE BILO
DOBRO, LETOŠNJE BO
PRAV DOBRO!

brestov novoletni

to zdrownik

*Kar se turizma tiče: v glavnem le programi
in upi, da ne bomo vedno sami,
da bo — čeprav je devalviran — dedek Mraz
prinesel investitorje med nas.*

Tako tudi o žičnicah so le projekti, v načrtih obtičali športni so objekti; kako zgraditi kulturne nam domove — vse to morda rešile bodo zarje nove.

*Saj še najnujnejše (temu se reče komunala)
se marsikomu zdi kot »gavgen« šala.
A sčasoma (servisi itd.) bo prav gotovo bolje,
če desetletja bomo ohranili še kaj dobre volje.*

*In s šolstvom je tako kot ponavadi,
ob praznih loncih se z reformami igramo radi.
Še za kulturo, šport besedo ali dve:
sicer beraška setev zlagoma v klasje gre.*

Zdaj interesne skupnosti odpro naj nove čase, če s sporazumi in dogovori prepolne bodo kase. Kot vidite, za vse velja: načrti in pa perspektive, zato prihodnosti se ni nam bati sive.

Pa Brest? Vse leto se je s cenami otepal in belil glavo, kako bi na tržišču ukrepal. Kako bi dopovedal naši hlovovini, da raje naj ostane kar pri nas, v domovini?

*A je krepak in zdaj že za ženitev zrel,
najbrž v štacuni si bo nedolžnost vzel.
Pa ne bodimo kakor babe ob kafeti,
sicer ekonomisti ne bodo imeli kaj početi.*

Iverka bo! Prodrli so dokazi in pa naša trma, čeprav bila je pot do nje presneto strma. Sicer pa kaj bi temu se tako čudili, saj smo celo TOZD-eje pravočasno ustanovili.

*Bilo sicer razprav, sestankov je obilo,
a najbolj v rabi sta bila pero in pa črnilo.
so birokrati se ubadali s sklepi, formularji,
besedili,
samo da bi se delavci — subjekti! — ustanovili.*

*Pa upajmo, da bolje bo v novem letu,
Ko TOZD bo TOZD-u dvoril kot dekletu,
da bi uspel pri nji in jo za vedno maral,
ali pa tudi (bog ne daj!) da bi jo varal.*

*Pred koncem le še ena lastna hvala:
lesariada nas je v tretje z zmago ovenčala.
Še dosti resnih in manj resnih smo počeli,
a kaj o vsem bi nepotrebne verze pleli.*

*Je pač dvanaajsti TOZD v letu take baže,
da gledati preveč nazaj ne kaže.
Zato za novo leto naj ostane še voščilo:
uspehov, sreče, zdravja voščimo obilo!*

POZOR,
PRIPRA-
VLJENI
TOZD

Čez deset let vse prav pride...

Listali smo po Glasu Notranjske izpred desetih let. Videli smo, da smo bili že tedaj neverjetno ambiciozni, a da bi — žal — marsikaj tedaj zapisanega še kako veljalo tudi za danes. Brez kakršnih koli zlih misli citiramo, kaj je bilo tedaj zapisanega.

V planu je izgradnja smučarske žičnice za drugo zimo. To pomeni, da bomo prihodnjo zimo počakali s pripravljenimi smučarskimi kapacitetami, kar bo prvi korak k razvoju zimskega turizma pri nas.
(december 1963)

Ko bodo gradbena dela prve etape končana, bo pričela teči pitna voda po starem omrežju v neomejeni količini in neprekinjeno za celotno področje Cerknice in Rakeka. Nedvomno se tega dneva vsi odjemalci pitne vode izredno veselijo in komaj čakajo.
(oktober 1963)

V Cerknici je odprta mehanična delavnica v okviru Centra obrti, katera izvršuje vsa mehanična popravila.
(oktober 1963)

V pripravah za izdelavo statuten krajevnih skupnosti smo nekoliko v zaostanku.
(avgust 1963)

Loška dolina bo v bližnjih dneh dobila lepo urejeno gostišče pri gradu Snežnik.
(avgust 1963)

Občinska skupščina je potrdila spojitve trgovskega podjetja Ulaka iz Starega trga z grosističnim podjetjem Nanos iz Postojne.
(julij 1963)

Komisija bo proučila ureditev Križne jame, za katero so že pripravljeni potrebni načrti, ureditev Križne gore, Snežniškega gradu in gradnjo umetnega jezera v Žilcah. Obenem bodo razmislili tudi o morebitni gradnji motela v neposredni bližini Cerkniškega jezera. Obenem so člani sveta za blagovni promet, turizem in gostinstvo pri ObLO Cerknica sklenili, da bodo v prihodnje prepovedali vsako gradnjo weekend hišic v Rakovem Škocjanu, ker bo tu lahko širil svoje gostinske zmogljivosti le novozgrajeni turistični objekt.
(januar 1963)

Značilnost Brestove proizvodnje je v tem, da je vsako leto več izdelkov namenjenih za izvoz. Od tistih za izvoz. Od tistih borih 200.000 dolarjev izvoza pred desetimi leti je danes s svojimi 2.000.000 dolarji Brest na prvem mestu izvoznikov lesne industrije v Sloveniji in na prvem mestu izvoznikov finalnih izdelkov v Jugoslaviji.
(januarja 1963)

Predvideva se, da bo Kmetijska zadruga Cerknica letos pridelala kar 150 vagonov krompirja. To bo vsekakor rekordna letina.
(avgusta 1963)

Gostinsko podjetje Cerknica in Kompas sta se dogovorila o letošnjem aranžmaju v Rakovem Škocjanu. V planu je, da bodo ob nedeljah vse kapacitete zasedene od angleških turistov, ki bodo imeli na voljo jahalne konje in urejene steze.
(maj 1963)

Podjetje Brest zaposluje 1.377 delavcev in uslužbencev. Od teh je 653 žensk in 714 moških. Značilno je, da je bila prejšnje leto zelo velika fluktuacija delovne sile. Zaposlilo se je 498 delavcev. Odšlo pa je iz podjetja kar 398 delavcev.
(februarja 1963)

V letošnjem letu bo izpeljana avtomobilska cesta na Slivnico mimo Brezij. Turisti, ki bodo prihajali na Jezero, bodo v letošnjem letu postreženi v bifejih, ki bodo postavljeni ob jezeru. Komisija za turizem upa, da je treba naštetje stvari čimprej realizirati. Za izvedbo programa so zadolžena turistična društva, gostinska podjetja in krajevne skupnosti.
(februarja 1963)

Občinska turistična zveza Cerknica bo odkupovala literaturo, ki govori o naših krajih. V pošteve pridejo materiali iz zgodovine in geografije. Ravno tako poziva prebivalstvo, da se vključuje v turistično društva in s tem pomaga turističnemu razvoju naše občine.
(decembra 1963)

Meso se je spet podražilo. Če se bo kdaj pocenilo, nam bo to vseeno, ker bomo do takrat že postali vegetarijanci. Tistim, ki imajo velika stanovanja, se priporoča, da eno sobo preuredijo v svinjak. Tako bodo lahko poleg družine redili še prašiče. Načrtov in sklepov je bilo toliko, da bo prihodnje leto spet težko tistim, ki se bodo zagovarjali, zakaj se ni dosti naredilo.
(decembra 1963)

Da bi bili potrošniki čimbolj seznanjeni tudi z zalogo nekaterih novih artiklov, so zastopniki »Škocjana« omogočili potrošnikom preizkušnjo artiklov, ki so pred nedavnim prišli na trg. Marsikateri artikli ležijo na policah. Vendar se potrošniki težko odločijo za nakup, ker ne vedo, kakšna je kvaliteta povsem novega izdelka.
(decembra 1963)

Letošnja zima je tudi Brestu, dokazala, da je ni za podcenjevanje. Zaradi slabo pluženih cest ni moglo priti na delo čez sto ljudi. Proizvodnja je tako izgubila 10.000 proizvodnih ur. Nekateri delavci pa so celo naredili zrelostni izpit. Doma so namreč čakali kar petnajst dni, da

RAKOV
ŠKOCJAN

DO YOU SPEAK ENGLISH?

bi jih prišel Brest povabit, naj se vrnejo na delo.

(marca 1963)

V soboto, 30. marca so odprli dom »Ljudske tehnike« v Cerknici. V domu bodo uredili prostore za foto, radio in avtomoto krožke. Spodnje prostore pa bodo adaptirali za osebne avtomobile avto-moto društva.
(aprila 1963)

Društvena komisija pri občinskem komitetu ZMS Cerknica ima med ostalim v programu tudi organizirati dvanajst plesnih vaj za mladino. Vaje bodo od 18. do 20. ure. V tem času bo strokovno vodstvo. Po tem času pa bo ples brez vodstva.
(aprila 1963)

Turistično društvo Rakek in gostinsko podjetje Cerknica bosta v letošnjem letu pripravila v gostišču Rakov Škocjan menjalnice tujih valut.
(maja 1963)

Ko bo na Brestu zgrajena nova bazenska žaga, bodo prenehale z delom vse manjše žage. Usluge zasebnikom bo opravljal prenosni gater, ki je že naročen v Avstriji.
(junija 1963)

Podjetje »Valjni mlin« iz Cerknice bo zgradilo v skladišču bivše Lestivkove trgovine na Rakeku parno pekarno. Ravno tako bo nabavilo posebni kamion-hladilnik za prevoz kruha.
(junija 1963)

Člani krajevnice organizacije SZDL Grahovo se bodo v jeseni podrobneje seznanili s sedemletnim načrtom sodobnega kmetijstva KZ Cerknica, ki bo na področju Grahovega uredila večji zemljiški kompleks za svojo lastno proizvodnjo.
(aprila 1963)

Na področju oziroma predelu Cajnarje-Šivče se nahaja železna ruda in boksit. Ker pa so nahajališča majhna, se jih ne izplača eksplozirati.
(oktobra 1963)

Občinski odbor Ljudske tehnike bo organiziral več tečajev in sicer: radioamaterski, foto-kino, modelarski, broderski, jadralni »A« in padalski tečaj za začetnike. Tečaje bodo vodili strokovnjaki iz Ljubljane. Vsi interesi naj ne zamude te edine priložnosti.
(aprila 1963)

Morda bi bilo umestno in potrebno, da bi uredili cesto v Rakov Škocjan v dvosmerno in asfaltirali republiško cesto v smeri proti Prezidu vsaj do prihodnje turistične sezone.
(novembra 1963)

Tisti, ki še želite izpopolniti svoje znanje, se še lahko vpišete v oddelek ekonomske srednje šole in v oddelek osnovne šole za odrasle v Cerknici.
(novembra 1963)

Poprečni osebni dohodki po poslovnih enotah Bresta so bili v mesecu juliju 1963 naslednji: TP Cerknica 23.000 din, TP Martinjak 24.500, in v TLI 29.000 din. Hlodo vino pa so takrat plačevali po 12.500 din m³.
(poročilo na seji CDS)

Gradnja stanovanj je čedalje bolj aktualna. Trenutno je v modi blokova gradnja, ki pa je sila draga. Stanovanje v bloku v izmeri 54 m² namreč stane kar 4.374 din.
(iz poročila na seji CUO)

Po grobih podatkih je v turistični sezoni 1963 obiskalo znane turistične kraje v naši občini kar po sto avtomobilov ob nedeljah in praznikih. Znamenitosti Rakovega Škocjana si je ogledalo 24.880 turistov. V naslednji sezoni jih pa je za pričakovati čez 50 tisoč.
(decembra 1963)

Prvi od šestnajst planiranih blokov je pri tovarni pohištva Brest že v gradnji. Ko bo ta stanovanjski blok gotov, se bo lepo podal v monumentalno okolje Bresta.
(maj 1964)

UPAJMO, DA SE ČEZ DESET LET NE BODO ZANAMCI SMEJALI NAM!

C E R K N I Š K I

FILMI IN BESEDI

V SLIKI

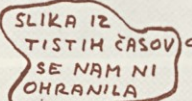
SKUPNA POSTELJA
IN MIZA

SPORAZUM
O ZDRUŽITVI

PRGIŠČE SVINCA

PISMA TPC

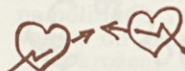
PRED MILIJON
LETI

STARA
IVERKA

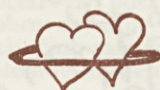
ŽIVETI NAVKLJUB

TPM

RAZPOROKA

TI, TI, TLI

PRVA LJUBEZEN

TPS (OH)

OBEŠITE GA

BREZ MILOSTI

SKS (EX)

UM KRALJUJE

IBM

MALI VELIKI MOZ

DIREKTOR
TOZDA

KOCKARJI

KOLEGIJ

NEKAJ SE

PLAZI V MRAKU

MARKETING

S ČIM SE UKVAR-

JAGO GOSPODINJE

KUHANJE

KAVE V
SLUŽBI

DJANGO NE

POZNA MILOSTI

ODLOČBA
DISCIPLINSKE
KOMISIJE

DAN DALJŠI OD

LETA

DELOVNA

SOBOTA

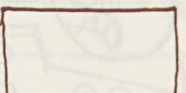

ZAČETNICA NA

PLOČNIKU

PRIPRAVNIKI

PLOČNIKU

PLAVI VOJAK

PONEDELJAK

DOKTOR V TEŽAVAH

BOLNIŠKA V

OBRATNI

AMBULANTI

PREISKAVA NAD

MIRNIM MEŠČANOM

DELAVSKA

KONTROLA

Ali že veste...

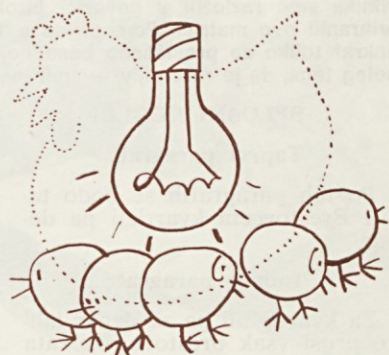
— da tiskamo novoletno priložo Obzornika zato, ker želimo, da bi bralci vsaj enkrat na leto za gotovo vedeli, kaj je napisano »za res« in kaj »za hec«;

— da imajo v KOVINOPLASTIKI veliko več delavcev pri koritih kot na BRESTU;

— da si lahko čez dvajset let obetamo množico mladih strokovnjakov — zaradi letošnje pogoste redukcije električnega toka;

— da so se cerkniški Brestovi gasilci dogovorili silvestrovati skupno s svojimi ženami in — prašičem, ki ga bodo seveda prej zaklali;

— da razmišljamo v podjetju o tem, da bi prepustili prodajo službi za avtomatsko obdelavo podatkov, ker bi z enim samim pritiskom na gumb odpravila vse zaloge gotovih izdelkov, tako kot je nedavno tega napravila z zalogi potrošnega materiala.

A hand-drawn illustration in a simple, sketchy style. On the left is a bottle with a label that reads 'VINJAK'. To its right is a can with a label that reads 'MESNI DORUČAK'. The can is shown with its lid slightly ajar, revealing a smiling face inside. The entire illustration is rendered in a single dark brown line on a light background.

Na prvem dvorišču je namesto vprege stal avto, ob njem traktor, na velikem branjeku, zabitem v zidu na hlevu, kjer je navadno visel komat, se je svetila motorna žaga, v hlevu so stale cirkularke in tam, kjer je prostor za stelo, je bila skladovnica desk. Petelina ni bilo. Piščanci se niso veselili okrog svoje kolkje, niso se dričali z njenega hrb-

V Cerknici, kamor je prispel z zadnjo troho upanja, se je komaj umaknil traktorju s prikolico, s katere je veter grdobno odnašal vrtnice smeti in papirja ter jih odlagal na zelenice okrog spomenika, na solato na trgu in na vrtove ponosnih meščank.

Z mostu se je zazrl proti jezeru: Visoka drevesa rastejo tam na obeh straneh vode in globoko nad njo se nagibajo njihove košate veje. Kot da podvodne svinje sušijo svoje ogabne jezike, so se motno svetile na njih plastične

Stanovanjski paragrafi

Naši pravilniki so vse debelejši in kljub temu, da imamo pravnika z izostrenim posluhom za čedno slovensko besedo in poleg njega še pravega profesorja za te zadeve, smo ugotovili, da se ista stvar da povedati dosti preprosteje in tudi krajše. Samo prvo poglavje stanovanjskega pravilnika smo razložili v govornici birokratsko nepokvarjene baze, pa smo prihranili dve matrici. Pomnožimo s 1900 izvodi za javno razpravo, pa še enkrat toliko za prečiščeno besedilo, pa bomo videli, da je tak pravilnik poleg tega, da je razumljiv — tudi mnogo mnogo cenejši.

I. SPLOŠNI REGLCI

Taprvi paragraf

Po teh paragrafihi se bodo talali Brestovcem kvartirji pa denar.

Tadrug paragraf

Za kvartir ali pa za denar lahko prosi vsak brestovec. Če rata eno, še ni rečeno, da ti drugega ne bodo dali.

Tatretji paragraf

Na skupnih službah morajo vsako leto pregledat, koliko nas je takih, ki nucamo kvartirje ali pa denar zanje.

Kadar se kvartirji talajo, morajo najprej zračunat pike, pa po pikah prideš na taprvo ali pa na tazadno mesto. Več jih zbereš, bolj na vrh zlezeš. To naredijo za vsakega posebej ali pa za celo družino.

Glih tako gre, če talajo denar za kredite.

Tačetrti paragraf

Vsak ne more dobit kvartirja, kakršnega bi rad. Takole gre to:

— samec lahko dobi samo sobo ali pa največ garsonjero (se pravi, da je zraven še sekret, pa za umivat, pa za kaj malega skuhat ali pa pogret),

— za dva samca, ki skup živita, je dosti ena soba, pa v redu kuhinja, pa sekret, pa vse tiste luknje zraven (špajz, kevder...),

— če so trije, se pravi, da redita še mulca, dobita dve sobi pa kuhinjo zraven,

— če so štirje ali pa pet, se pravi, da imata dva mulca ali pa tri, dobita tri sobe pa kuhinjo,

pa hribca), ne dobiš zanjga nobene pike.

Tapeti paragraf

Če že imaš takšno stanovanje, kakršno ti gre, ne moreš dobiti večjega ali pa še enega zraven.

Tudi kredita ne moreš dobiti, če imaš že v redu stanovajne.

— Če že imaš stanovanje, pa je premajhno ali pa ni dobro, ti lahko dajo drugega, samo ti za vsake tri metre kvartirja odbijajo po eno piko, potem te šele dajo po vrsti, kamor pašeš.

Tašesti paragraf

— Kadar talajo stanovanja ali pa denar, je zmeraj treba gledat, da se da tistim, ki so za firmo več vredni.

— Gledat je pa treba tudi na to, kako je kdo bogat ali pa reven.

— Z denarjem je treba delati pametno.

— Kdor sam kaj prišpara, naj mu še Brest pomaga, da se bo prej izkopal.

Fantje, ali bi se dobilo pri vas kakšen TOZD za mene?

Francelj, temule zmaju bo treba malo podkuriti, drugače ne bo kmaļu stanovanj iz solidarnostnega sklada

ALI ZE VESTE...

— da je v Tovarni lesnih izdelkov v Starem trgu vlomila v predal miš in načela v njem vse zapisnike in druge papirje, analitsko oceno delovnih mest pa je pustila nedotaknjeno.

To prilogo so skupaj zbrali in se bralcem v zobe dali: Štefan Bogovčič, Božo Kos, Jože Kovšca, Božo Levec, France Sterle, Janez Praprotnik in Zdravko Zabukovec.

Lani smo v duhu reforme tiska začeli naša dekleta oblačiti; s tem nadaljujemo tudi letos. Zgoraj nam je že uspelo, a kaj ko nam je zmanjkalo za spodaj. Vsaka podobnost z našim gospodarstvom je le slučajna.

Birokratska miza. Ko bodo temeljne organizacije sprejele Workfaktor, bo potrebno temeljito urediti tudi takšno delovno mesto.

Letošnji inventurni popisi

Z reorganizacijo skupnih strokovnih služb junija letos je bila ustanovljena tudi kontinuirana inventura, se pravi, služba, ki neprekinjeno, skozi vse poslovno leto ugotavlja stanje in gibanje sredstev delovne organizacije skladno z ugotovitvami o knjigovodstvu in poslovno politiko.

Zaradi neučinkovitosti kadrovskega sektorja je služba zaživila šele 10. oktobra, kar je vplivalo na to, da obsežnemu in odgovornemu delu ni bila sama kos. Tako smo bili tudi letos prisiljeni za popis dela sredstev organizirati običajne inventurne komisije (za osnovna sredstva in gotove izdelke v TP Cerknica in TP Martinjak).

Ne bo odveč, če vse člane delovne skupnosti informiramo o poteku in nekaterih ugotovitvah popisa.

Se vedno je zakoreninjena miselnost, da je inventurni popis neke vrste eksekucijski pohod nad presežke in primanjkljaje, da je

to nepotrebno vznemirjanje skladiščnih služb, celo, da s takšnimi posegi kršimo samoupravne pravice posameznih delovnih enot in temeljnih organizacij.

Vse takšne in podobne nestrokovne razlage našega dela ne ustvarjajo tovariškega delovnega vzdušja in celo zanikajo nekatere družbene norme, med katere sodi tudi občasno ali kontinuirano beleženje sprememb sredstev delovne organizacije. Navsezadnje bodo te in podobne podatke lahko s pridom uporabljali tudi odbori delavske kontrole.

Ob času, ko to pišemo, naše delo še ni končano, zato celotnega pregleda ni mogoče posre-

dovati. Naj zadostujejo naslednje ugotovitve:

— Ažurnost skladiščne evidence in popolno preglednost nad vskladiščenimi materiali je bilo opaziti samo v TP Cerknica in TP Martinjak.

— Ostali skladiščni prostori (če različne hleve in skednje lahko tako imenujemo) so neprimerni, premajhni, neurejeni in premalo zavarovani predvsem proti požarom in vlomom.

— Nepreglednost je pogosto vzrok kopičenju zalog različnih nekurantnih materialov.

— Medsebojno kontaktiranje skladiščnih služb in nabave ne daje videza ažurnega poslovanja, saj pogosto primanjkuje istovetnih materialov v enem skladišču, v drugem pa ne vedo, kaj bi z njim.

— V nekaterih primerih je še vedno čutili premajhno materialno odgovornost, saj nekateri menijo, da jim je dobrodošel vsak presežek in si temu primerno prilagaja evidenco porabe, kar dokazuje zelo pomanjkljiva kontrola proizvodnih nalogov, kjer še vedno toleriramo včasih že neprimerna odstopanja med plansko in doseženo porabo.

— Nekateri skladiščniki se še vedno niso sprijaznili s podatki službe AOP (primer: Iverka, Gaber) ali celo ne zaupajo tem podatkom. Res pa je, da so o pogostih sistemskih spremembah na AOP premalo poučeni, kar povzroča nemalo vroče krvi in kup netočnih podatkov.

Skratka, v prihodnje bomo morali vsi skupaj vložiti več truda in prizadevnosti za odpravo vseh teh, na videz majhnih nepravilnosti.

S. Kralj

Vi vprašujete — mi posredujemo odgovore

HITRI POSTOPEK

Pravijo, da se po sedmih letih vse skrivnosti obelodanijo. To seveda ni pravilo, saj nekaj izvemo že prej. Tako smo slišali tudi za sedanji, kaže, napol tajni tečaj za analitike, ki je na Brestu organiziran, vsaj kaže tako, za posebnost izbranec, po ne vem kakšnem privilegiranem ključu. Ta trditve izhaja iz domneve, da je bil omejen izbor izobraževalni tečaj prirejen za vse zainteresirane iz celotne delovne skupnosti.

Kako in kdo je v nameravanem tečaju obvestil Tovarno ivernih plošč Cerknica? Če je razpis bil, kje se je ustavil? In to prav na Iverki, kjer ni nikakršnega sledu o kakem dopolnilnem izobraževanju zaposlenih. Druge temeljne organizacije imajo vsaj občasne tečaje za svoje delavce za doseg kvalifikacij.

Zakaj moraš občutiti svojo majhnost in nepomembnost, kot da si potisnjen nekako ob rob, kjer molče prisluškuješ glasu velikega? Da ni bil sklep o tečaju sprejet morda že po novem Work factorju in vse skupaj izpeljano po tako hitrem postopku, da ni bilo časa za razpis, s katerim bi obvestili prav vse svoje temeljne organizacije? In ne nazadnje, zakaj imamo naše interno glasilo Brestov obzornik? Do bi ga menda prav vsak član kolektiva.

Ne mislimo, da smo rezervoar izjemnih talentov, pa tudi gotovo ne bi pridrevlo pol tovarne na tečaj, toda nekaj ljudi bi se vseeno našlo, ki bi se prijavili kot možni kandidati za obiskovanje tečaja. Prav ti sedaj izražajo svoje nezadovoljstvo ob takih »hitrih postopkih«. Ker so udeleženci tečaja iz različnih izobraževalnih struktur, bi po tej plati zadostili sprejemnim pogojem tudi naši kandidati.

Na samem vrhu smo že davno prišli do ugotovitve, da je naš delavec premalo obveščen o dogajanjih v kolektivu. Ugotovili in tudi ukrepali, pa vendar še vedno nekaj očito šepa. Torej, želeli bi si samo majhno obvestilo, da bi se počutili bolj »naše« in da bi na to obvestilo lahko odgovorili, če ne drugače vsaj: »Ne, ne bom šel.«

F. MULC, Iverka

Gornje vprašanje smo posredovali splošno-kadrovski službi in oddelku za razvoj tehnologije. Takole so odgovorili:

K sestavku »Hitri postopek« je treba pripisati nekaj pojasnil, ki bodo zadovoljile pisca, zanimala pa tudi člane delovne skupnosti.

Pobuda (in odločitev), da se v naslednjih letih vpelje Work Factor sistem za merjenje dela, sta prišli s kolegijskega glavnega direktorja, ko je analiziral prakso dosedanjega sistema merjenja dela ter od ponudnika — Zavoda za avtomatizacijo pri Iskri. Ko so si predstavniki Zavoda za av-

tomatizacijo ogledali proizvodne postopke naših v tovarnah, med njimi tudi Tovarno ivernih plošč, so menili, da nov sistem ne bi prinesel bistveno boljših rezultatov dela na Iverki, pač pa v drugih enotah. Ker je bilo treba usposobiti analitike dela in časa za nov sistem, je bil opravljen izbor ljudi v poslovnih enotah na način, ki se jim je zdel najprimernejši. Tako je celotna akcija potekala mimo kadrovske službe predvsem zato, ker se je izkazalo za smotno kadrovati med zaposlenimi v proizvodnih enotah zaradi dobrega poznavanja proizvodnega postopka.

Spomladi smo izpeljali akcijo za priznavanje polkvalifikacij po vseh poslovnih enotah na enak način.

Zakaj to ni bilo opravljeno tudi na iverki, nam ni povsem jasno.

F. TURŠIČ

ALI JE BIL POSTOPEK RES HITER?

V članku pod naslovom »HITRI POSTOPEK«, ki ga je tovariš Mulc iz TIP naslovil na Brestov obzornik, avtor navaja, da člani te poslovne enote niso bili obveščeni o možnostih za vpis na tečaje analitikov. Zdi se mu celo, kot je iz vsebine članka razvidno, da je BREST akcijo pri zbiranju kandidatov za ta tečaj vodil na pol tajno, da je bilo to predvideno samo za izbranec, da je bil ključ pri izbiri privilegij in podobno.

Brest je prve stike z Zavodom za avtomatizacijo ISKRA, ki sistem WORK FAKTOR uvaja, navezal že v oktobru. V ponudbi, ki jo je Zavod poslal Brestu, je bil poleg ostalih zadev priložen tudi program za uvajanje sistema. Kljub temu, da pogodba tedaj še ni bila podpisana, je Zavod začel z delom na lasten riziko. Kot prva naloga po programu je bilo izobraževanje analitikov. Z vsemi direktorji poslovnih enot so bili navezani stiki. Potrebno je bilo predvideti večje število ljudi, ki bi bili po predhodnem tečaju in kasneje s testi dokončno izbrani kot kasnejši analitiki. Poslovne enote so akcijo okrog zbiranja kandidatov opravile same. Kategorično pa bi zavrnil misel, da je bil to napol tajni postopek. Vsi direktorji poslovnih enot so bili večkrat seznanjeni o problematiki na kolegiju glavnega direktorja. Prav tako pa so bili seznanjeni tudi v drugačnih oblikah o uvajanju WORK FAKTORJA. Naj omenim, da je bil kriterij pri izbiri, naj vsaka poslovna enota predvidi sorazmerno število zaposlenih kandidatov za tečaj analitikov. Kajti le tako bo ekipa sposobna tudi kasneje v drugih poslovnih enotah nadaljevati delo brez pomoči Zavoda za avtomatizacijo ISKRA.

inž. D. Mazij

NAŠI LJUDJE

Dvajset let dela je skoraj neopazno šlo mimo nje, kot bi se začelo šele pred dnevi, se spominja začetkov na Brestu. Kot marsikdo, ki je tu dočakal deset ali dvajset let, je tudi Joža Debevec začela v takratni zabojski, na začetku današnje tovarne pohištv. Gimnazijki, ki je pravkar prišla iz šole, je bilo to prvo srečanje s proizvodnjo.

Po delu v tovarni je bila premeščena v upravo, nato pa na Iverko, kjer je nazadnje po vseh spremembah, ki jih je naša tovarna doživela, ostala v tajništvu sama. Sama za vse, saj dela nikoli ne zmanjka in osem ur je mnogo-

krat premalo, da zmagaš nad plavo papirja, ki gre vsak dan skozi pisarno. Pestrosti in težav je vedno dovolj, saj mora v tajništvo vsak, ki rabi tak ali drugačen dokument ali potrdilo.

Poleg obilice tega dela jo te dni obremenjuje še množica sestan- kov in zapisnikov, ki jih je potrebno napisati, dokler so vtisi še sveži. Kot dobra tajnica pa ve, kaj gre v koš in kaj lahko gre dalje.

Morda je med množico dela tudi prostor za kakšno skrito željo, vendar ji le-te nerado gre do iz ust. Vsak se pritožuje nad draginjo, ki jo tudi ona kot gospodinja občuti. Večja izbira v trgovini, nad katero stanuje, bi jo odvrnila od marsikakega nakupa v Ljubljani.

Druga skrita želja je, da bi hči prišla kam dlje, k lažjemu in boljšemu, tako, kot to vse mame želijo otrokom. To ji seveda tudi mi želimo.

V. Potočnik

Lepa razstava v Salonu

V počastitev dneva republike je bila od 27. novembra do 15. decembra v Salonu pohištva razstava štiridesetih varjenih skulptur na temo »Vojna v skulpturi« znanega pisatelja, kiparja in javnega delavca Toneta Svetine. Ob navzočnosti številnih družbenopolitičnih delavcev, članov organov samoupravljanja, predstavnikov šol, krajevnih skupnosti, udeležencev revolucije in mladine je na priložnostni slovesnosti nastopil zbor Tabor iz Cerknice ter recitator osnovne šole Boris Jakopin, ki je doživeto povedal Mateja Bora pesem Kurir.

O liku in umetniškem delu Toneta Svetine je govoril pesnik Matej Bor. Posebej je poudaril, da je Tone Svetina kot človek prav tako izreden in samonikel, kot velja to za njegovo umetniško ustvarjanje. Njegove skulpture kriče oznanjajo drugo plat človeškega spoznanja: katastrofalno podobo razkroja in bolečino nesmisla. Tudi v tem, da imamo opraviti z dejanskimi, ne samo simboličnimi predmeti uničevanja, je del lepote Svetinove skulpture. Vseeno, ali gledamo kruto odločene roke »bombaša«, zlohotno bolščanje »ptice smrti«, grozo »bojnega polja« ali roteče izprožene dlani »talcev«, »vesoljsko raketo«, »strmoglavca« ali »eksplodirajoči planet« — zmeraj smo pri Svetinovi plastikah soočeni z nečim, kar je hkrati domišljeno in slučajnostno, smotno in nesmiselno, urejeno in razkrajajoče se, obstojno in minljivo — z nečim, skratka, kar je tako grozno in tako ljubo podobno življenju.

Umetnik Svetina je nato pope-ljal goste na ogled skulptur in sproti razlagal njih nastanek in pomen. Otvoritev je tako izzvenela v prijetno in lepo kulturno manifestacijo.

Povedati je treba še, da je to razstavo obiskalo izredno veliko občudovalcev umetnosti, spet, kot vsakič ob takih priložnostih,

REJNIŠTVO PRI NAS

Kaj je rejništvo? Rejništvo je sprejem otroka v družino, ki ni njegova rodna družina. To je najboljša oblika varstva tistih otrok, ki iz različnih razlogov ne morejo živeti pri lastnih starših. Rejništvo ima v Sloveniji že tradicijo, saj je bila že leta 1926 organizirana prva rejniška kolonija. Tudi po vojni smo poleg uvedbe zavodov znova začeli urejati rejništvo, zlasti še, ko smo ugotavljali, da se otroci, ki so v zavodih, ne razvijajo tako, kot bi želeli in da so za življenje nepravilni ter čustveno nezreli. Korak dalje je bil storjen v letu 1960, ko je bil v Sloveniji sprejet zakon o rejništvu, ki ureja družbeno varstvo in nadzorstvo otrok, oddanih v rejo. Pripravljajo pa tudi že predpise, s katerimi naj

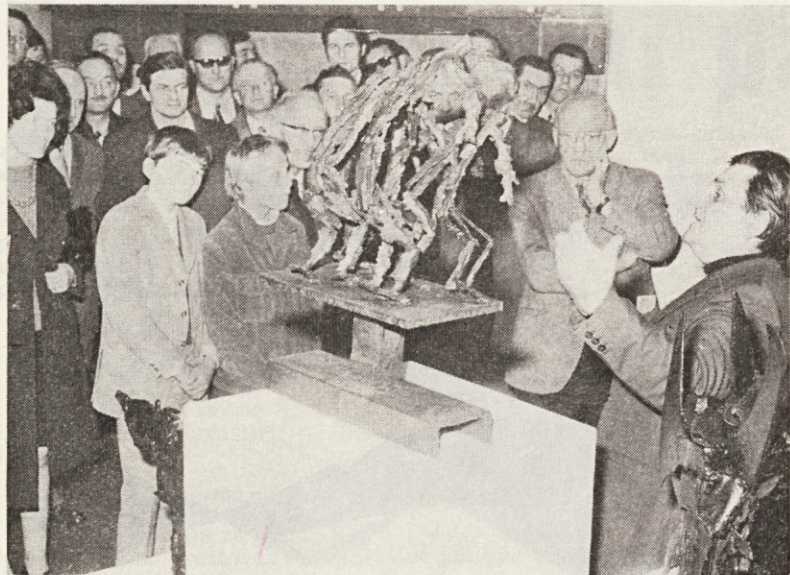
bi rejnikom pod določenimi pogoji zagotovili enake pravice, kot jih imajo zaposleni v delovnih organizacijah, med drugim tudi pravico do zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja.

Kaj pa v naši občini? Tudi pri nas je nekaj družin, ki iz različnih vzrokov ne morejo skrbeti za svoje otroke. V reji je šest otrok, vsi so pri družinah izven občine, največ na območju Lukovice. Ker želimo, da bi otroci bistveno ne spreminjali okolja, v katerem so se rodili in živeli, prosimo vse občane, ki bi bili pripravljeni sprejeti otroke v rejo, da to sporoče skrbstvenemu organu skupščine občine Cerknica, kjer bodo dobili tudi podrobnejše informacije.

Skrbstveni organ
Skupščine občine Cerknica

Skulpture Toneta Svetine

Letošnje praznovanje Dneva republike je bilo v znamenju kulture. Z otvoritve razstave T. Svetine

Odperta je bila tudi občinska matična knjižnica

Letošnje praznovanje Dneva republike

KONCERT CERKNIŠKE GODBE

Ker so prebivalci Cerknice s priznanji sprejeli dosedanje koncerte domače godbe, so se njeni člani odločili, da s svojim prispevkom počastijo Dan republike.

V ta namen so pripravili nov koncertni program, ki je primeren za širše občinstvo. Ta je bil zelo raznovrsten, saj je zajemal

program od venčka narodnih, dunajskih valčkov do mazurke in koncertne polke.

Cerkničani so 30. novembra zvečer v stari Brestovi menzi navdušeno pozdravili nastop godbe in s tem dokazali, da le niso tako brezbrizni za kulturo, kot včasih mislimo. Razveseljivo je, da je bilo na koncertu tudi veliko mladine.

SESTANEK Z BRESTOVIMI ŠTIPENDISTI

15. novembra je bilo na Brestu srečanje štipendistov višjih in visokih šol, na katerega je prišla dobra polovica študentov. Namen srečanja je združeval obojestranski interes po tesnejši povezanosti in informiranosti.

Na sestanku je sodeloval tudi glavni direktor ing. Jože STRLE, ki je prikazal pozitivne in negativne strani ob združevanju lesne industrije v preteklosti in danes.

Zatem je orisal nekatere načrte Bresta v prihodnosti ter sedanje poslovno stanje.

Tovariš Zdravko ZABUKOVEC pa je študentom razložil osnovne prvne ustavnih sprememb in kako se bodo spremembe odražale na Brestu.

V nadaljevanju so bili študentje seznanjeni s predvideno zaposlitvijo po poslovnih enotah. Tako je bilo ugotovljeno, da bo treba novodošlim mladim strokovnjakom poskrbeti tudi za ustrezna stanovanja. Večina je še samskih, nekateri pa so si osnovali že družine. Dejstvo pa je, da Brestov stanovanjski sklad nima dovolj stanovanj za mlade ljudi. Predvsem manjka garsonjer in enosobnih stanovanj.

F. Turšič

Letošnji bolniški stalež

Že tedaj, ko se je začelo delo organizirati v večjih skupinah, se je pojavilo vprašanje, kaj s tistimi, ki je začasno ali trajno nezmožen za delo. Ker se je delavstvo razmahnilo šele v dobi tako imenovane industrijske revolucije, se je zlasti tedaj pojavilo vprašanje bolnega delavca.

Delavstvo se je tedaj borilo za najrazličnejše pravice, kot so krajši delavnik, izboljšanje delovnih pogojev, ki so bili takrat brezupni, poleg tega pa tudi za priznanje nadomestila za čas začasne ali trajne delovne nezmožnosti. Da so posamezne države delavcem to priznale, je trajalo dolgo časa.

Bolniški stalež razumemo danes za obdobje, ko delavec, ki je zaposlen pri podjetju, ustanovi ali obrtniku, zaradi bolezni ali poškodb ne more opravljati svojega dela, pa dobi za ta čas nadomestilo osebnega dohodka.

Na bolniški stalež in na njegovo dolžino pa vpliva dostikrat več dejavnikov, subjektivni in objektivni. Zato je bolniški stalež skupek več dejavnikov med tistimi, ki bolniški stalež dobi in zdravnikom, ki ga daje. Od bolnikovega stanja in, kaj hoče dostikrat bolnik s tem doseči, na eni strani ter od kriterija zdravnika, ki naj bi objektivno presodil, ali je stalež delavcu, ki pride k njemu s svojimi težavami in bolezenskimi znaki — upravičen.

Ker nadomestilo začasne nezmožnosti za delo prvi mesec plačajo podjetja in ustanove, so le, ta za ta pojav zainteresirana, še posebno, če nekdo neupravičeno dobi nadomestilo. Če bolniški stalež naraste čezmerno, se moramo vprašati, kaj je vzrok temu. In prav to je bilo vzrok, da se moramo mi in delovna organizacija vprašati, v čem je bil vzrok tako velikemu staležu v mesecih (konec letošnjega poletja — začetek jeseni), ko to ni običaj, saj je prerastel republiško poprečje.

Zakaj je do tega prišlo, je več vzrokov. Prav v tem obdobju je bilo namreč izredno veliko prehladnih obolenj zgornjih dihalnih poti ter obolenj lokomotornega aparata. Nekateri oddelki v Tovarni pohištva Cerknica so temu res morda bolj pripomogli. Sicer pa so bili pogoji delavcev v teh oddelkih tudi prej takšni. Morda je na to vplival tudi strožji kriterij pri dajanju staleža?

Marsikomu se je bolniški stalež — to je moje osebno mnenje — izplačal, posebno tistim, ki imajo doma možnost še dodatnega zaslužka. S tem si namreč nekdo, ki je v staležu in ne upošteva navodil, zavleče bolezen in s tem stalež.

Tudi marsikateri gospodinj, posebno tam, kjer je družinski proračun večji, se stalež dostikrat izplača. V dobi prebolevanja namreč lahko postori marsikatero gospodinjstvo delo, ki ga sicer med tednom zaradi preza-poslenosti ni mogla opraviti. Tudi otroci, ki so sicer tisti čas, ko je mati na bolniški, v vrtcu, so doma. In to se dogaja seveda takrat, kadar gre za blaga oziroma lahka obolenja.

Zopet drugi pride po stalež v času, ko ima resna težja dela doma, pa morda ne more dobiti rednega dopusta. Da se razumemo: v tovarni, kjer je dostikrat navezan na normo, dela ne zmo-

re, doma pa zlagoma lahko dela. Dostikrat se tudi dogaja, da nekdo na lažjem delovnem mestu sicer dela tudi s težavami, ko pa ga njegov vodja prestavi na težje, zanj manj ugodno delovno mesto, takoj poišče zdravniško pomoč in seveda stalež. Ne nazadnje pa je važno za bolniški stalež tudi to, na katerem delovnem mestu nekdo dela. In še to dogaja se tudi, da si marsikdo poišče bolniški stalež tudi drugod, če ga ne dobi v obratni ambulanti. Zaradi vsega omenjenega je, kot vidimo, bolniški stalež dokaj zapletena zadeva.

dr. A. Šmalc

Denar za stanovanja leži v skladih - odnosi neurejeni

Občina Cerknica je sorazmerno hitro uresničila sporazum o izločanju in usmerjanju sredstev za stanovanjsko gradnjo. Takoj za tem je bil ustanovljen iniciativni odbor za oblikovanje samoupravne stanovanjske skupnosti in koordinacijski odbor za spremljanje poteka akcije. Kmalu za tem je bil ustanovljen tudi solidarnostni stanovanjski sklad in sprejeti so bili nekateri odloki s področja stanovanjske graditve.

Tako smo bili dokaj dobro pripravljeni na uresničevanje zastavljene akcije, pa se je pojavila cela vrsta nerazjasnenih vprašanj. Najprej se je zataknilo pri zakonu o ustanovitvi samoupravne stanovanjske skupnosti. Banka je dolgo časa molčala, tako da je šele prejšnji mesec sprejela družbeni dogovor o gospodarjenju s sredstvi, namenjenimi za stanovanjsko gradnjo. V zakonu o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu (solidarnostni stanovanjski sklad) je še vedno nerazjasnjeno vprašanje o najemanju kreditov iz solidarnostnega sklada, od banke pa še dodane nismo dobili seznama vlagateljev, ki združujejo in vežejo sredstva pri banki. Tako nam kljub izdelanemu predlogu ni bilo mogoče ustanoviti zbora vlagateljev. Po mnogih intervencijah na pristojne organe smo vendarle prišli tako daleč, da bo v prihodnjem mesecu ustanovljena samoupravna stanovanjska skupnost in bodo odpravljene omenjene težave.

Kljub temu pa delovne organizacije redno odvajajo sredstva, za katera so se obvezale s spora-

zumom. Tako so se zbrala na ravni občine v letu 1973 naslednja sredstva: v solidarnostnem stanovanjskem skladu 2.700.000 dinarjev. Od tega je bilo porabljenega 20.000 din za ureditev stanovanj, namenjenih reševanju stanovanjskih problemov prosvetnih delavcev v Starem trgu.

Sredstva, ki se obvezno združujejo pri banki (za usmerjeno stanovanjsko gradnjo), 1.420.000 dinarjev.

Za sredstva solidarnostnega sklada mora komisija pri upravnem odboru sklada izdelati v prihodnjem mesecu program porabe teh sredstev. Za združena sredstva pri banki pa mora biti ustanovljen zbor vlagateljev, ki mora sprejeti pravilnik o koriščenju teh sredstev in razpisati natečaj za posojila iz teh sredstev. Tudi to bo — po programu — opravljeno prihodnji mesec.

Pri vsem tem pa še vedno ostaja nerešeno eno izmed ključnih vprašanj, in sicer cena za kvadratni meter stanovanjske površine, ki naj bi se kupovala iz sredstev solidarnostnega stanovanjskega sklada. Le-ta pa bi se morala bistveno spremeniti, če naj uresničujemo načrtane zamisli o gradnji stanovanj za delavce z nižjimi osebnimi dohodki.

E. LENARČIČ

Še en uspel nastop

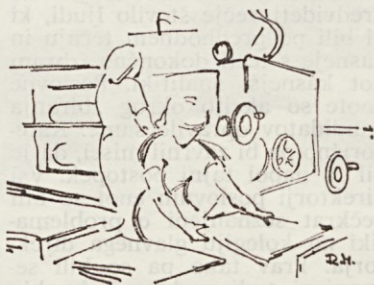
RAZSTAVA BRESTOVEGA POHIŠTVA IZ JELOVEGA LESA V POTROŠNIŠKO INFORMATIVNEM CENTRU V LJUBLJANI

Pred dvema letoma se je Brest prvič odločil, da sodeluje pri razstavah v Potrošniško-informativnem centru pri Zavodu za napredek gospodinjstva v Ljubljani.

Letos smo od 23. novembra do 8. decembra pripravili razstavo naših izdelkov iz jelovega lesa. Na sto kvadratnih metrih smo razstavili kuhinjo Vega 73, sedežno garnituro Planica, ter garniture Rog, Snežnik in Trenta. Ambiente smo opremili z izdelki tovarne Induplati Jarše in s svetili, ki jih projektira naš zunanji sodelavec arhitekt Kraigher. Ob otvoritvi, na katero so bili vabljeni na neformalno tiskovno konferenco predstavniki tiska, so predstavniki Bresta posredovali vse informacije o programu; med razstavo pa je bil v Centru nenehno prisoten predstavnik prodajne službe.

Zaradi izdatne propagande med razstavo (televizija, radio)

in zaradi zelo zanimivega programa je bil obisk izredno velik. Obiskovalci pa so se zanimali tudi za ostale Brestove izdelke, tako da smo jim izročili več kot sto kreditnih obrazcev za nakup pohištva v Salonu v Cerknici.

V kratkem pričakujemo strokovno oceno in pripombe Zavoda za napredek gospodinjstva. Ker bodo te pripombe prav gotovo zanimive, vam jih bomo posredovali v prihodnji številki našega Obzornika.

B. Lavrič

ASFALTIRANJE CESTE GRAHOVO—ŽEROVNICA

Dolgotrajna želja vaščanov Žerovnice se je pred nedavnim le uresničila: dobili so asfalt na cesti Grahovo—Žerovnica.

Sredstva so prispevale posamezne gospodarske organizacije v občini, del pa so prispevali vaščani Žerovnice in tudi vaščani Grahovega.

Priprave so bile že v oktobru. Vreme je bilo izredno naklonjeno, vendar se posamezniki sprušujejo, zakaj so se dela zavlekla v pozni zimski mesec december, ki ni primeren (zaradi zamrzali) za polaganje asfalta.

Kljub morebitnim napakam pa moramo poudariti, da je to za krajevno skupnost Grahovo velik dosežek in da si takih in podobnih podvigov vaščani ostalih vasi še želijo.

I. Skrabec

NAŠE MALO MESTO

Vsem dejavnikom, ki so nam bili v pomoč, želimo v naslednjem letu mnogo razumevanja in uspešnega sodelovanja v tej naši rubriki:

Centralno smetišče s pomožnimi obrati. Razrita cesta v naselju Kamna gorica s svojimi sotrpinkami. Zaklenjeni gostišči na Slivnici in v Rakovem Škocjanu. Ostanki barake in že upokojene žičnice na Slivnici. Smerokaza za tovorni promet na Notranjski cesti. Gostišča in čolnarna ob jezeru. Asfaltirana cesta proti Prezidu. Ulična razsvetljava v naselju Videm. Hiši ob našem mostu. Prodajalna na Peščenku. Sodoben prostor za prodajo pridelkov beri: cerkniški Ponte Roso. Jajčne testenine. Obrtniške usluge. Sodobni konfekcijski oddelek naše »Name«. Odlična preskrba za najrazličnejši in kvalitetni pekarski izdelki. Mati higijene in postrežbe lokalov. Dokončna zadnja plast asfalta na cesti Begunje—Cerknica. Mehanična de-

lavnica in pralnica avtomobilov. Na koncu pa lepo prosimo, da nam od srca oprostite, če je v preteklem letu med nami prišlo do morebitnih tako imenovanih konfliktov.

Silvester bo občanom našega malega mesta za gotovo prinesel koš presenečenj, če so se odločili zadnji dan tega leta preživeti v krogu družine in ožjih prijateljev v enem izmed naših lokalov. Za rezervacije je določen samo hotel »Jezero«. Cena rezervacij odličnim (vsaj tako pravijo) novoletnim menujem ni nič več kot petnajst starih tisočakov. Ostali lokali bodo baje poslovali kot običajno. Po isti ceni so še rezervacije v restavraciji »Jelka« na Rakeku in »Snežniku« v Starem trgu.

V dom na Slivnici in gostišče Rakov Škocjan pa nikar ne hodite, sta že upokojena. Za določen čas, kot pravijo.

PISMO DEDKU MRAZU

Pred tridesetimi leti si se rodil očetu Miklavžu, ki ni nikoli poznal tvoje matere. Po njem si podedoval brado, velik koš in navado, da kupuješ v času novoletnih popustov darila za vse, ki imajo več pod palcem kot v glavi.

Ceprav se ne štejem med zgoraj omenjene, te lepo prosim, da uslišiš nekaj mojih skromnih prošelj!

Prosim, sestavi nekaj vaj za bogatenje besednega zaklada naših notranjskih trgovcev, da bodo znali recitirati še kakšno drugo pesem, ne samo tisto **Nimamo!**

Našim gostincem tempiraj osebne dohodke po številu postreženih gostov!

Meni pa, prosim, prinesi filmski program, v katerem si bo vzel dopust kavboj Džimi in v katerem se bo upokojil Al Capone! Tega te ne prosim zaradi sebe, ampak zaradi svojega sina, ki drži svinčnik v roki, pa z njim strelja pif — pif — paf! Našim kinobrižnikom pokloni filmsko vzgojo in jim zaupaj, da si dočkal tako častitljivo starost, ker so se v tvojih otroških letih uprave kinematografov zavedale, da je otroška duša rahlo steklo, ki ga lahko prestreli krogla iz Džimijeve pištole!

Dedek Mraz, obljudi, da bodo prihodnje leto naši otroci gledali v nedeljo popoldne risanke, Piko nogavičko, Sneguljčico, Bratovščino Sinjega galeba, Ne joči, Peter! Nevidni bataljon, Kekca ...! Obljudi, da boš odprl z denarjem zaslepljene oči cerkniških filmskih zvezdnikov, da bodo ponudili otrokom duhovne hrane, ne pa nasvetov, kako

naj nekoč zamaskirani z »mašincem« stopijo pred blagajniško okence našega kina in si vzamejo denar, ki ga je družba vložila za njihovo vzgojo in izobraževanje!

O, bitje pod dedkovo masko, kako sem se razpisala! Ne vem, če mi boš zaračunal polivinilasto vrečko, v katero boš zamotal darila zame (v Ljubljani jo podarijo), pa vseeno hvala! Občanka

Delavci naj odločajo

FINANCIRANJE SPLOŠNIH IN SKUPNIH POTREB

Politika splošne in skupne porabe v letu 1974 izhaja iz obveznosti v izpolnjevanju razvojne politike v letu 1973 skladno z ukrepi, ki prispevajo k večanju produktivnosti, krepitvi reproduktivne sposobnosti neposredne proizvodnje, uresničevanju strukturnih nalog, predvsem pa k hitrejšemu razvoju energetike in infrastrukture ter proizvodnje surovin.

Bistvene spremembe v primerjavi z letošnjim letom se bodo odražale predvsem v vzporednem zniževanju davčnega zajemanja iz gospodarstva in hkratnem samoupravnem opredeljevanju nalog na področju posameznih družbenih dejavnosti in temu ustrezno samoupravno dogovorjenih prispevkov ob potrebnem usklajevanju dejavnosti med seboj in z družbeno-ekonomskimi gibanji.

Z novim ustavnim sistemom je jasno razmejeno financiranje skupnih in splošnih družbenih potreb delovnih ljudi v občini. Splošne družbene potrebe, ki so po osnutku občinskega statuta predstavniki, upravni in pravosodni organi, postaje milice, narodna obramba in SLO iz pristojnosti občine, varstvo borcev iz

pristojnosti občine, družbeno-politične organizacije in solidarno financiranje manj razvitih krajevnih skupnosti, se bodo že v letu 1974 financirale iz davkov, taks in drugih dohodkov, ki se zbirajo v proračunu občine.

Sredstva za financiranje skupnih potreb na področju izobraževanja, otroškega varstva, kulture, telesne kulture, zdravstvene in pokojninskega varstva pa se bodo zbirala na samoupravni podlagi.

Izhodišče za tako združevanje sredstev je v tem, da bo imelo področje splošne in skupne porabe počasnejšo rast od predvidene rasti nominalnega družbenega proizvoda.

Proces vsebinskega spreminjanja v načinu financiranja je v teku, njegovo uspešnejše in hit-

rejšje reševanje pa bo zahtevalo podrobnejšo opredelitev, koliko in kako naj delavci prispevajo neposredno iz svojega osebnega dohodka in po katerih osnovah in merilih iz dohodka organizacij združenega dela. Od tega so predvsem odvisne tudi oblike samoupravnega dogovarjanja in uveljavljanja o pravicah in obveznostih za skladen razvoj in vsebino dela ter temu ustrezna materialna osnova družbene dejavnosti.

Delavcu v temeljnih organizacijah in občani je treba omogočiti dejansko možnost za presojo programov dela, storitev, pravic in podobno, ter s tem povezanih materialnih obveznosti za posamezna področja skupne in splošne porabe, pa tudi možnosti za presojo obsega celotne skupne in splošne porabe ter s tem povezanega lastnega materialnega položaja TOZD, v kateri dela in družbeno-politične skupnosti, v kateri živi.

T. URBAS

Šahisti letos prvoligaši

Šahovsko društvo Cerknica je z lanske osvojitvijo prvega mesta v III. slovenski šahovski ligi (pred Jesenicami, Postojno in drugimi) doseglo doslej enega izmed svojih največjih uspehov — pravico nastopa v I. slovenski šahovski ligi. Za cerkniške šahiste, ki že leta nazaj životarijo zaradi slabih razmer (brez klubskega prostora!) je sodelovanje v I. slovenski šahovski ligi veliko doživetje, plačilo za dolgoletni trud najbolj poštrenovalnih članov in organizatorjev in ne nazadnje, spodbuda za prihodnje kvalitetnejše delo.

Kljub prihodu nekaterih kvalitetnih igralcev (Plavčak, Bevk) ekipa ni imela večjih možnosti, da bi se v tej elitni konkurenci enakovredno borila z ostalimi, »na papirju« močnejšimi ekipami. Poleg tega pa tudi iz najrazličnejših vzrokov ni mogla nastopati v močnejši postavi. Vsi nastopi so pokazali pomanjkljivo teoretično in psihično pripravljenost ter neuigranost (premalo kvalitetnih tekmovalcev), kar je povzročilo v zaključnih fazah posameznih dvobojev popuščanje kondicije in koncentracije v najodločilnejših trenutkih v četrti

uri igranja, ko smo izgubljali že skoraj dobljene pozicije.

Boji za vrh lestvice, pa tudi za preostala mesta, posebno zadnji dve, ki pomenita izpad iz lige, so bili izredno zanimivi, velikokrat pa so se tudi končali s presenetljivimi — če ne celo nerealnimi rezultati. Prav zaradi teh vzrokov prevladuje ideja, da bi se prihodnjo sezono liga povečala na deset ekip. Tako naj bi v ligi še naprej nastopala oba zadnje-uvrščena kluba.

Rezultati

Jesenice : Cerknica	5:5
Cerknica : Kočevje	3:7
Koper : Cerknica	5,5:4,5
Cerknica : Kranj	5,5:4,5
Novo mesto : Cerknica	9:1
Cerknica : Iskra	1:9
Lesce : Cerknica	6:4

Končni vrstni red

1. Iskra	50 točk
2. Novo mesto	50 točk
3. Kočevje	38,5 točk
4. Jesenice	33,5 točk
5. Lesce	30 točk
6. Koper	27,5 točk
7. Kranj	26,5 točk
8. Cerknica	24 točk

FILMI V JANUARJU

1. januarja ob 16. uri — ameriški film **NOMADI S SEVERA**. Pustolovski film. V glavni vlogi Jean Coutu.
1. januarja ob 19. 30 uri — nemški film **NASKOČITE, NIČVREDNEŽI!** Pustolovski film.
2. januarja ob 16. in 19.30 uri — slovenski film **CVETJE V JESNI**. Drama. V glavni vlogi Milena Zupančičeva.
3. januarja ob 19.30 uri — ameriški film **SPREHOD PO SPOMLADANSKEM DEŽJU**. Drama. V glavni vlogi Anthony Quinn.
5. januarja ob 19.30 uri — italijanski film **ZLOČINSKE SANJE**. Kriminalka. V glavni vlogi Florinda Bolkan.
6. januarja ob 16. in 19.30 uri — ameriški film **V SLUŽBI NJEGNEGA VIŠOČANSTVA**. Vohunski film. V glavni vlogi Gregory Lazenaby kot James Bond-007.
7. januarja ob 19.30 uri — mehiški film **MEHIKA V PLAMENIH**. Vojni film. V glavni vlogi Antonio Aguir.
10. januarja ob 19.30 uri — italijanski film **PRIZNANJE POLICIJSKEGA KOMANDIRJA**. Kriminalka. V glavni vlogi Franco Nero.
12. januarja ob 19.30 uri in 13. januarja ob 16. uri — ameriški film **ŠAMPION RODEA**. Pustolovski film. V glavni vlogi Stewe McQueen.
13. januarja ob 19.30 uri — ameriški film **ROMEO IN JULIJA**. Drama. V glavni vlogi Olivia Hussey.

14. januarja ob 19.30 uri — ameriški film **SLEPI REVOLVERAŠ**. Western. V glavni vlogi Ringo Starr.
17. januarja ob 17. in 19.30 uri — ameriški film **SINOVA PUŠČAVE**. Komedijski film. V glavni vlogi Stan in Olio.
19. januarja ob 19.30 uri — ameriški film **OPERACIJA KOHINOR**. Pustolovski film.
20. januarja ob 19.30 uri — ameriški film **KABARET**. Drama. V glavni vlogi Liza Minnelli.
21. januarja ob 19.30 uri — italijanski film **ČRNI UBIJALEC**. Western. V glavni vlogi Klaus Kinsky.
24. januarja ob 19.30 uri — italijanski film **PRESUŠTVO**. Drama. V glavni vlogi Massimo Ranieri.
26. januarja ob 19.30 uri in 27. januarja ob 16. uri — italijanski film **TRIJE DOLARJI SEJEJO SMRT**. Western. V glavni vlogi Charlo Southwood.
27. januarja ob 19.30 uri — ameriški film **AMERIKANEC V EVROPI**. V glavni vlogi Michel Constantin.
28. januarja ob 19.30 uri — slovenski film **LJUBEZEN NA ODRU**. Drama. V glavni vlogi Metka Franko.
31. januarja ob 19.30 uri — ameriški film **PRAVI KAVBOJI**. Western.

Cenjene obiskovalce obveščamo, da bo 1. februarja predstava jugoslovanskega filma **SUTJESKA**. Režija: Stipe Delić. V vlogi maršala Tita Richart Burton.

			CIRKUŠKI UMETNIK	ČASTNIŠKI ZNAK NA RAMI	TOVARNA V POSTOJNI	PRAVOSLAV SVETNIŠKA PODOBA	AFRIŠKA DRŽAVA	OTEKLINA	REŠETO	POLMER	LATINSKI VEZNIK	ČAJAVEC RUDI	NEPOZNANA- NJE, NEZAU- PANJE	OSEBNI ZAJMEK			
			OBOSTI							VOJAŠKI PRAJEŽ VZKLIK PRI BKOBOBOB							
										UMETNOST (LAT)	RADIJ CHERA						
			GINA LOLOBRIGI DA			ŽENSKO IME EDEN O D LEDEN MUŽ								ITALEC	BIBLIJSKI PREROK	ZAPORNICA UMETNICA	
			VRATA V PLOTU				KOZAŠKI POGLAVAR	UMOR OTROGA	RAZJEDANJE ZEMELJ. TAC KORALNI OTOK								
			FIGURA PRI ČETVORKI			IME ITAL. PEŠNICE NEGRI ENAKI ČRKI				MOTORNKO KOLO VISOKA DRUŽBA					PRAVNIŠKI POKLIC	ANTE KOVAČIĆ	
OVLAJJOČA SE RASTLINA			GRŠKA ČRKA	OBER	ZNANI FINSEI TEKAČ	REDKOST OKRASNA CVETICA					VRSTA ROBIDNICE					DAVID BEDFORD	
LIVADA TOKAVA						NAJVEČJE MESTO V NIGERUI	LJ. TRANSP PODIETJE PODLESNA VETRNIKA				VELIKA REKA OSEBNI ZAJMEK					ERBIN KOS POHISTVA	
ZDRUŽENJE EVROPSKIH TV POSTAJ							PROŠNJA K BOGU ALI BOŽANSTVO						BAJKA			VZVIŠENA LIRSKA PESEM	
NEKDANJI PREDS. OZN TRYGVE			PREBIVAL ARABUE				ANDREJ MARINC OČESNI POKLOPCI		VITTORIO DE... SEBE				BOGINJA NESREČE SKANDIN. DROBIŽ			ČEBELJI PROIZVOD STRD	
MEDMET BOLEČINE			ODNOSNOST ODVISNOST GRŠKA BOG ARTEHIDA							ŽLAHTNI PLIN	LOVEC NA NOJE					LJUKA V IZRAELJI GOSPODAR ZBOJNICA	
PREČIŠČ. BOMBAŽ. VLAČNA				OPRSJE BAT TOLKAČ				VRSTA UPI VLAČNA PRIKUHA			FILM. IGR. GABIN POSTA, TELE GR. TELEF.				NIZKA OLES ENELA RAS TLINA MESTO V SZ	VZDEVEK GÖTHEJEVE MATERE	
ZNANI TE KAČ JIM					PRIMEK JESENIOLIH MOKEJIST RAVNICA		KADAR ZATLAČEN. ZAPICENOST			GOSTA TKANINA TURNER LANA			PLANINA ZNANA IZ NOB VEZNIK				
EDVARD KARDELI			TIKASTVO TIRANJA KRAVJI MLADIČ					ČEBELJI TAMEC TEMA TEMINA				VELETOK V INDIJI	DVOJICA SPODNJI DEL POSODE		KATRAN	ANA JEDOV SEK SAMOTAR	
ŽENSKO IME					NAPADAL NA POLITIČNO OSEBO	KOS ANTON PREDSED. SPRI	PATOLJENA MITOL. CELINA UBLAŽITI							OZKA POT FR. TEROR. ORGANIZ.			
SESTAVIL KME	OPOMBA	EDOUARD MANET DOKTOR		EL. MERSEK ENDTA AVT. OZNAKA BENETK		GORNJE OKONČINE			OGLJIK	ZAKAJE NOST OVAJENOST	NEZNANEC ANGLEŠ. PLOSK. MERA			RUMENO RJAVA BAR VA SPORTE KLUB IZ MADRIDA		PREBIVAL- CI PARIZA	OTOK ČAROVNICE KIRKE
ODCEJATI						MUSLIM. VER POGLAVAR			DUNCAN					KRMILNA RASTLINA LOPOV RAČBOJNIK			
IZNENADI TI						RIMSKA 4		VELIKAN SILAK LUNINO ŠTEVILQ				DEL MARIBORA	ESTONEC FOGANJEK CIMA		PORLADNI MESEC PRIVID PREDSTAVA		
			TONA	BLAGO	HOBOJNICA M. IME				ŽENSKA OSEBA# IZ DR. ŽIVABA	POVRŠINA OBMOČJE PEVKA SRŠEN		E			ZAPREKA		
			ZNAMKA ŠVICAR. UR					KRALJI ŽIVALI NEMŠKI VELETOK			NIZOZEJ- SKA RIBIŠKA MREŽA		VQZILQ SIJ		ZABKAR ALBIN NATRIJ		
			TRENJE			BOLEZEN DONAČIH ŽIVALI RODIN AUGUSTE							DONAČE ŽIVALI... RONARD PIERRE			POVRŠIN SKA MEKA	
			GORA NA KOROŠKEM				RAYNA STREHA					STARO- INDIJSKI EP					
			MLINSKI ŽLEB				PAVLOVA		TEREZA KESOVJA			PREDIVO				IRIDIJ	

— da je cesta od Pudoba do Snežnika še najbolj podobna kartici električnega računalnika, kar bi lahko trdili tudi za tisto od Žerovnice do Starega trga.